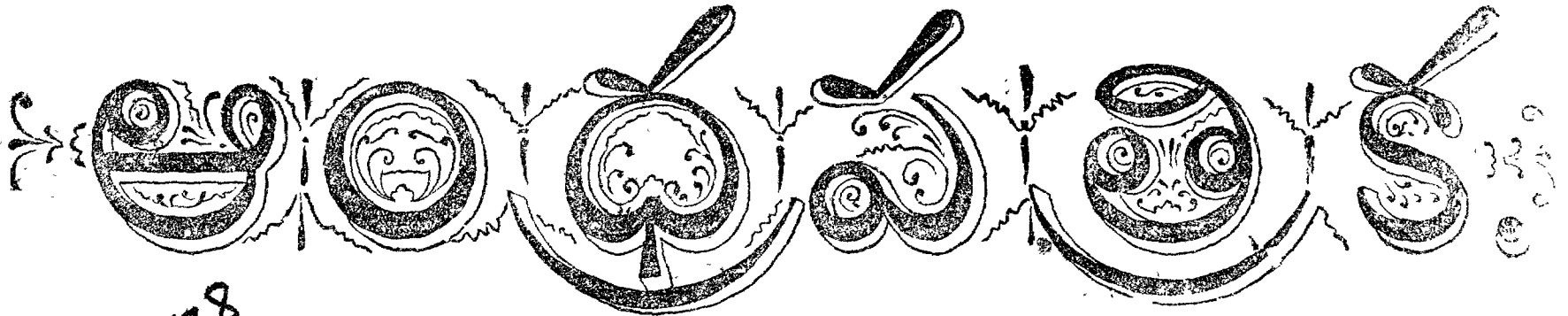

విడి వత్రిక 13 0-1-6

Register No. M. 1118.

Post Box No. 212.

Telephone No. 544.

310738

వ త్రి ది న ము వ్ర క టి ం వ ర బ డు ను.

Vol. 10

No 184

చెన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ నవంబరు నెల 9-వ తేది శుక్ర వారము
నంపుటము ౧౦

వంతుక ౧౮౪

అమృతాంజనము అన్ని

నొవ్వలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము వుండ్లకు

ఘనమయినమందు

చక్కని డబ్బీ తో నహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనములో కలసి ఉన్నది జిడిసియన్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వలకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతకల్పనాదినిగల మాయమందుగాను
వకలుమందులవలన గొర్రెముగలుగును. వంచభాషచీటిని చూచి కొనిన మోసముగలుగుదు అమృతాంజనము జగత్ప్రఖ్యాతివలన దేశమునందంతటను వెలసినది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

CALENDAR AMRUTANJAN CALENDAR

The picture of "SITA MAHADEVI in the pleasure garden of RAVANASURA"

Painted by Mr. Mullar the famous German artist is printed in colours in this Calendar.

1924 అమృతాంజనము క్యాలండరు 1924

సుప్రసిద్ధులగు జర్మనీచిత్రకారులయిన ముల్లరుగారిచే వ్రాయబడిన

"రావణాసురుని యుద్ధానవనమందలి సీతామహాదేవి"

పటము రంగులతో ముద్రింపబడి యున్నది.

క్యాలండరు 1-కి వెల 0-4-0.

వి. పి. నహా 0-6-0.

వెంటనే వ్రాసికొనవలెను.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబు శెట్టి వీధి మదరాసు లేక, బొంబాయి.

తోకొమయహార కస్తూరిమాత్రలు

ఈ అమూల్యమైన మాత్రలు మొదటిరంగ కస్తూరి, మంతుపువ్వు, పచ్చకర్పూరము, అతిగుణకారలగు వన
మాలికలు చేర్చి తయారు చేయబడినది. అత్యంతరమగు వీరపువ్వునాని యందులో చేరుటలేదు. జనిబిడ్డలు, బాలు
గు, బాలికలు, యువకులు తరచులు, ముసలివారు ప్రతియుక్కకు దీనిని సాధారణముగా అన్నిటికిని ఆను
పాః భేదముతో వాడతగినది. బిడ్డలకు, బాలికులకు ఇది సంతోషదాయకము. వేసకులు బుద్ధులు భక్తులు అనుచున్నది.
250-300 మాత్రలు గలబుడ్డి 1 కి 0-4-0, 6 బుద్ధులు 1-4-0 పొమ్మభివృద్ధి. ఈ దిగుత తెలుపబడిన బొమ్మ
ములు అవి ఏ యే వ్యాధికి గుణమిచ్చుకట్టు తెలుపబడినవి అందుకు యేలాటి సంతోషమేలేదు. తప్పక వాడి
చూడుడు.

(1)

సారస్వతానవం:—రక్తకృద్ధిని, బుద్ధివసానిని, జ్ఞాపకశక్తిని హెచ్చించును, బుడ్డి 1 కి ధర 1-0-0.

శాలమూలదయ:—విస్తరితములగు బుద్ధివసానిని, శీఘ్రగానండును. గణ మత్తగర్భము 0-12-0.

శిశు బావనవీరక రసాయనం:—ప్రతి శిశువందమైన వ్యాధులు, వాంతులు, అశ్మిరి కలుషంచలైపోవును. రూ 1-0-0.

సాతకణకేరేలేహ్యము:—సర్వవృత్తులకు అకలి మోదనమయి మలబద్ధము మొదలగువాటికి వెట్టివదిలివేయును 2,

ఈ బొమ్మల గుణము ఒకసారి కొనినవారికే తెలియును. ఒకకథా మూర్త కొనిన పిదప ఎన్నడును మూర్తనే కొనవలసి

మార్చుటకుండును. సా శివు వెంకటాచలవంశీయులు, వైద్యకాలాధికారి, క్రథానవైద్యులు,

శ్రీ సీతా భువనైద్యులు, మొనూక.

మదరాసువాంచి:— 683 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు ముఖ్యమును. ప్ర. బొంబాయి అశ్వమేధుని బొమ్మను ది.సి.గా సంపాద్య.

వెల్లింగుటన్ సిసీమా

8-11-28 కనివారము నుండి 9-11-28 తేది శుక్రవారము వరకు
కనివారము, అదివారములందు మాటిని వగలుగుచున్నట్లుగా
ప్రపంచ మంతటను ఆశ్చర్యమును కలుగజేయు
ఇన్ దె-డెన్ ఆఫ్ బఫలోబిల్
నాటకము ప్రదర్శింపబడును. ఇదియు ముఖ్యముగా
కడపటి భాగము. గామాంట్ గ్రాఫిక్, విజోగతులు వీర
చూడవలెను.

బ్యరహారి

సీసా 1-కి వెల 0-12-0. వి. పి. నహా 1-2-0
బ్యరహారి అయిదుపూటలు నేలించిన పట్టు గడుగు నున్నది. అది
చలి పురాణకర్తవములు మొదలుగు కడుపు నొప్పిలు వీరగా
అమృతాంజనము ది.సి. సుదరామము.

Controller of Stores.

శ్రీస్వాశ్రమ విజయము గూర్చి యభినుందించు
కు మనము సమావేశమైతిమి. ఇతరదేశచారములను జూచిన,

(1) నరకుముగా చొరకు యిదే మాచిరి శబ్దములను వాడుటను మానుడు.

15 సంవత్సరములు గడచినది. మానవచారిత్రికమునందొక ముఖ్యాంశమును బడసి నందులకు ఆభివందించుకొనుటకు మనమిట్లనమాజేశమైతిమి. భారత కేశమునకు స్వాతంత్ర్యము సంపాదించు కలెనని కోరుటయు, కృషి సలపుటయు అతనిరవే. భారత స్త్రీలకు స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించుట అంకకన్నను ముఖ్యమైనదనికనుక లెంచుచున్నాను. అంగ్లేయులను నిద్రనుండి మేల్కొల్పుటకు అచ్చట ఎంతయో అందోళన జరుగవలసి వచ్చెను. ఇంగ్లాండులో, ప్రధానమంత్రి కిటికీలను మొట్టుమొదట పగులుగొట్టి నది కా భార్య యొకని గర్భవదయబ్బెను. (హర్షభగవంతులు) రెండవవారు కిటికీలు పగులగొట్టినదియు అయిరిపు స్త్రీయే. వీరిసమీపమున ఆరెడ్డుచేయబడి, అంతకు అయిర్లాండునుండి మూడవ స్త్రీ బయలుదేరెను. అంతకు అంత ఎమిషేయుటకును తోచలేదు. కొంతసేపటి కా మొదట పోలీసులు స్త్రీననుకునది పిలిచుకొని వెళ్లిరి. వారు ప్రసిద్ధిగాంచుటకై ఆకనికే బూతుకొనినవారు కాదు. వచ్చిన సకరమందిరమును పొడచేయుటయందును కఠినస్పృహయై ప్రసిద్ధిచెందెను. ఈపరిచి మానవజాతియు సజ్జిత పట్టుకాక. మాత్సర్య ఆహారగ్రాస్తవములన చనిపోయిపై స్త్రీలను చనిపోవుటకు సంకల్పముగనుడిరి. న్యాయమును ప్రతిష్ఠించుటకై, వారెన్నికష్టముల పడుటకైన జంకలేదు. వాభార్య నీ యుద్దయవనానండి చీలదీయుటకు ప్రయత్నించి క్రభుత్వాధికారులు వాకద్దక నేకమారులు బద్దించుండిరి. కాని నేను వారికోరికల వెప్పుడును నిరాకరించుచుంటిని. వాభార్య తన పాపములకై సమర్పించుటకు సిద్ధముగనుండినవిషయము మాత్రమే యుంటిని. యుద్ధమునకు పూర్వము స్త్రీలకు ఇంట్లోనే స్థానము వని చెప్పుచుండిన ఆస్కీయు మహాకేయుడు యుద్ధానికి గము స్త్రీలస్థానము కర్మాగారమని యభిప్రాయమును మార్చుకొనకలవినవచ్చెను. మొదట అద్భుతమైన ఆస్కీయులు గారు తిరుగుతూ స్త్రీస్వాతంత్ర్యోద్యమమున చాలనకాదుముననెను. స్త్రీలు ఇంగ్లాండులోనే గలయు సట్లు కష్టపడుటకు భారతదేశమే స్వాతంత్ర్యమును

నిష్పక్షికా తా. క్రాంగై సునభ

శ్రీయుత బేజవాడరామచంద్రం

రావుజనదరు ఆమంచర్ల నామంబు లెఱుఁగెను. అతఁడు
రాజా భారేరావుగారు. అతఁడు రావుజనదరు విద్యుక్త
గురప్పవాయదంగారు. అతఁడు ఆదేశముం ది
రామచంద్రాశ్వి వృష్ణరావుగారు. గరుడబహను.
టింగబడిను. (స్వకీయవిలేజు తొలివార్డు) నామంబు లెఱుఁగెను.
* * * నామంబు లెఱుఁగెను.

బొంబాయి శాసనసభ

పూనా ఎన్నికలలో మోసము

శా. సం. 1 క తేదీ గురువారమునాడు పూ. వా. వ. 1
 ఎన్ని కలలో మోసమునరిగింది. ఆ మోసమిప్పుడు మృత్యు
 శాస్త్రోపనిషత్తునైన మహమ్మదగారు వెల్లటించి దీనిని
 మ. ల. మ. వా. మృ. దీ. యు. ల. ప్ర. తి. ని.
 ని. లి. చె. ను. ఎ. ని. క. ల. జ. రు. గు. త. ను. ను. ను.
 ఉ. ద. య. 8-10 గంటలవఱకు వ్యవసాయమున పూ. వా.
 న. క. తి. క. ర్వా. ల. య. ను. న. కే. ఓ. ట. ర్ల. గ్రా. మ. ను. క. ని. టి. ని.
 డి. ని. వా. రి. పే. రు. నూ. రు. క. తి. వా. ర్ల. న. పే. ను. "వా. ర్ల.
 క. మ. ను. న. వా. ర్ల. వా. ర్ల. గా. ర్ల. గా. ర్ల. మ. ను. న. న. న. న.
 ని. ఆ. క. తి. వా. ర్ల. లో. న. న. వ. ది. ఎ. ని. క. ల. జ. రు. వా. రు. ద. ను.
 ర. పి. య. డి. న. గా. రు. మె. లె. గా. రు. కే. ఓ. ట. ర్ల. ను. హె. ద్ద. రి. క. గా.
 ఆ. య. న. క. తి. క. మ. తో. వ. ద్ద. న. క. తి. వా. ర్ల. ను. వా. రు. మా. పి. ని.
 అ. రు. ర. పి. య. డి. న. గా. రు. పో. లి. న. వా. రి. రి. పో. ర్ల. వే. సి. ని. వా. రు.
 అ. రు. చే. య. న. న. న. న. క. తి. వా. ర్ల. వా. ర్ల. ప. రు. ల. న. వ. క. తి. వా. ర్ల.
 తి. క. ర్వా. ల. య. న. వా. రి. ని. కో. రి. (అ. (వె)

విలేఖకులకు సూచన

గో. పెం, క. వీ. చ. రా, కలేఖి, యం. సో, డ్. పెం, నం. స, యె. వీ, తు. గో, కం. నూ, ద. ల, న. ల, ఆ, కా, ఎన్నికలు:— ప్రకటింపలేనందులకు విచిత్రము. ఆం. క. ౨౦.

వ్యాఖ్యానము

కర్త:—పాఠనాది రామశాస్త్రిలుగారు

అంధ్రనాజ్యయమునందలి శత్రువు విను నన్నయభట్టా
కుడు రచించిన అంధ్రవ్యాకరణమున కిది చక్కని తెలుగు
వ్యాఖ్యానము అనేక ప్రాచీన భారతపురుషులు వివరించిన
నన్నయభట్టా మూర్తీలకు సంస్కృతాంధ్రములయందు అంధ్ర
భాష త్యయములను దానాదియను వ్రాయబడిన అక్షరములు
పూర్వ అంధ్రకల్ప చింతామణి నన్నయ కర్తృకము కాదన
నా వాదములన్నియు సుప్రమాణముగా ఖండింపబడినవి. ఇది
నేనుగల తెలుగు ముఖ్యముగా చూడదగిన విశేషము లెన్నియో
గలవు. — కల 0-12-0. పోస్టల్ నెంబ.

గ్రంథములు దొరకుచోటు:—

శ్రీనేజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకా ర్వాలయము - చెన్నపురి

వీవింగ్‌మిల్స్, లిమిటెడ్, బెజవాడ

గుంటూరుజిల్లా కలెక్టరుగారు పాపి, మాధిర్
 భార్గవ ఎన్.కె.యస్. ఎం. పి. ఐ. సి. యస్. కృష్ణ
 కెనాలు స్టేషనుకు సామీప్యమున వున్న విల్లు
 కట్టడమునకు 1923 ఫం|| నవంబరు 11-వ తేదీ
 సాయంత్రము 4-15 గంటలకు దయచేసి పునాది
 రాయి సామీచేదరు. గనుక అందరు దయచేయ
 ప్రార్థితులు.

మొయిస్ కౌన్సిలర్, } గూడూరి లక్ష్మణ శాస్త్రి,
దెసవాడ, 27-10-28. } మేనేజింగు విజయ అండ్ డైరెక్టర్

కలరామాత్రులు

ఉబ్బీ 1-కి 12 మూత్రాలు వెల రూ 0. కి-0.
అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

విలేఖకులకు సూచన

గో. వెం. క. వీ. చ. రా. లెఖి, యం. పా. టి.
 వెం. సం. స. యస్. వీ. ఈ. గో. శం. సూ. ద. ల. న. ల.
 ఆ. కా. ఎన్నికలు:— ప్రకటింపలేనందులకు వినియోగము. ఆం.
 ప. సం.

వ్యాఖ్యానము

కర్త:—పాఠనాది రామశాస్త్రిలుగారు

అంధ్రనాజ్యయమునందలి శత్రువు విను నన్నయభట్టా
కుడు రచించిన అంధ్రవ్యాకరణమున కిది చక్కని తెలుగు
వ్యాఖ్యానము అనేక ప్రాచీన భారతపురుషులు వివరించిన
నన్నయభట్టా మూర్తీలకు సంస్కృతాంధ్రములయందు అంధ్ర
భాష త్యయములను దానాదియను వ్రాయబడిన అక్షరములు
పూర్వ అంధ్రకల్ప చింతామణి నన్నయ కర్తృకము కాదన
నా వాదములన్నియు సుప్రమాణముగా ఖండింపబడినవి. ఇది
నేనుగల తెలుగు ముఖ్యముగా చూడదగిన విశేషము లెన్నియో
గలవు. — కల 0-12-0. పోస్టల్ నెంబ.

గ్రంథములు దొరకుచోటు:—

శ్రీనేజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకా ర్వాలయము - చెన్నపురి

వీవింగ్‌మిల్స్, లిమిటెడ్, బెజవాడ

గుంటూరుజిల్లా కలెక్టరుగారు పాపి, మాధిర్
 భార్గవ ఎన్.కె.యస్. ఎం. పి. ఐ. సి. యస్. కృష్ణ
 కెనాలు స్టేషనుకు సామీప్యమున వున్న విల్లు
 కట్టడమునకు 1923 ఫం|| నవంబరు 11-వ తేదీ
 సాయంత్రము 4-15 గంటలకు దయచేసి పునాది
 రాయి సామీచేదరు. గనుక అందరు దయచేయ
 ప్రార్థితులు.

మొయిస్ కౌన్సిలర్, } గూడూరి లక్ష్మణ శాస్త్రి,
దెసవాడ, 27-10-28. } మేనేజింగు విజయ అండ్ డైరెక్టర్

కలరామాత్రులు

ఉబ్బీ 1-కి 12 మూత్రాలు వెల రూ 0. కి-0.
అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

సా. సమావేశము - భారతదేశము

శ్రీనివాస కాశ్మీరీ యభిప్రాయము

స్వల్ప సింహవాక్యములకు ప్రత్యుత్తరము

తెలంగాణ సభ:—అసెంబ్లీయేజును ప్రెస్సు (పత్రిక, రైలు ఆఫీసు, వి. ఎస్. శ్రీనివాసకాశ్మీరీ) వద్దకు వెళ్లి, ఇంటికి వెళ్ళి రెండు గంటల తరువాత యభిప్రాయము తెలుపవలెనని ఆజ్ఞాపించి అట్టి పీఠాధిపతియగు కాశ్మీరీ గారు సభకు వెలుగుపెట్టి, సంపూర్ణ గుర్తింపును ప్రకటించి దాక్టరు సలహా నొసగెను. ఎందుకంటే మన ఆంధ్రుల ప్రతిభానుగ నడచుకొనవలసి కాశ్మీరీ గారు మాటలకు మాత్రము కాశ్మీరీగారి ఆలోచనము చాలా గుర్తింపదన దీనివలన మనభాగమున వారు పూజానీతిని పెరిచుచున్నది.

కాశ్మీరీగారిని నడిపి:—అందఱునందు సామాజ్యమున కేవలము నన్ను గురించి చాలామట్లు ప్రసంగించెను. అందు రెండిని మూలము, నేను వివరముల చెబునది పూర్తిగా స్వల్పముగనుక మీరేదైన దోచుచున్నా, నే నీటివల కెందాలో గావించిన కర్మములను భారతదేశమున గలుగు సభయో నను గురించి కంటియందు వెలుపున కెందాపదా నకుంటి యగు మొదటికి నుడివిన వాక్యములగురించి మొదట చెలిపెదను.

బహిరంగోపన్యాసములకు కారణము

అరేబియన్ "కాశ్మీరీగారి ఆగమము, ఈ సభకు సరిగ్గురించుట యిచ్చించుట మాకు తేలికగనుక చెప్పినను నడచవలసిన. అంతకు పూర్వము ప్రజలందరికీ భాగమంత మాత్రము ను మొదల గ ని వి వ య ము న కు, ప్రజల దృష్టి ఆకర్షించుచును. కాశ్మీరీగారి పన్యాసముల నొసగుటకు ప్రారంభించినంతే, కొలదియాలాని బ్రిటిషుకార్యకర్తలను నుండి, బ్రిటిషుకొలదియాలాని కార్యముల సంపాదించిన సాగించుకొనుచున్న ఉన్నతవర్తము (స్టాండర్డు)కు భంగము రాకుండ జూచుటలో భాగ్యవంతులనైన మొదలయిచుచు, తేజము దిద్ది ప్రాంతముల కార్యకర్తలను వారిని జూచు లంబు దెను" నేను బహిరంగోపన్యాసములను సమీక్షించిన ఇటీవలియు గలుగునని, నేను కెందాలో దిగక పూర్వమే కింగుగారు గమనించి నే నింక ను మెల్లని ను నం దే యు న్ను పు డొక మా రు న, నే ను వి డ్లో యి యందు దిగివెంటనే మదియొకమారును, కెందాయందు బహిరంగోపన్యాసముల నొసగువద్దని నిశ్చయించుకొని అరేబియన్ వాడుకలలో యెరిగెను. చాలామారులు భాగ్యవంతులనించి, నేను అట్టి లియా, న్యూజిలండు లందులెనే, కెందాయందు గూడ సరాసరి నియోజకవర్తములారే, భారతీయుల తరపున నిజమైనవర్త నిశ్చయించుకొనిరి. "ఈమూలముండి అమూలవరకు ప్రజలందఱు" తదనాదర భారతపాత లెట్టి విధులచే బాధపడుచున్నారో తెలిసికొని, లింగిగాన నేనందు సభలపయ్యెడనే యైతిని. రాజీయ విధులను తొలగించు కొనుటకు దానిని బహిరంగవర్తము మొదటిమెట్టు. ఒకతప్పును సమీక్షించుటగాను ఒక యుత్సవము బహుశామొదట ప్రభుత్వమునకు ఇవ్వమందది. ఆయన్యమములను తమకుగలుగుకట్టులకు గురించిమాత్రమే అధికారులు ముందరించినవరు. చక్కని బంగారము ముందుసాగింట్టుమీదా ఆధారమున చేయ వీలులేదనియును, మంత్రిములకు నూమిడికాయలు రావలసియును రాజకీయాధికారమును గమనింపవలెను.

అట్లుగాక కింగుగారి సలహా ననుసరించి నేను బహిరంగముగ ప్రసంగించి పోతిననుచును. అప్పుడు భారతదేశమునకు సజావితుల కనుగొనుట కష్టమయ్యెడిది. అప్పురిమయమును, గొప్పవిమయము తరువర్తము పోల్చిచూచుట మీరే లెగిడిగాదు. అధినివేశము, పరస్పరము రాజకీయములందు పాటింపవలసిన నిబంధన మొకటి యొక్కదెడిది. అప్పుడు కావ్యములను సుపూర్ణమున పరియోగ రంగున చెప్పెడిది.

స్వల్ప సేనాని

చూడయ పూర్వము గాక, వైకమాతము కింగుగారి వాక్యమును నడిపివర మాత్రముననే, రాజకీయతరములందు గొప్ప కళాదగ, దక్షిణాఫ్రికావర్తనిధి, దానిని తమకు ఊరగా దీసికొనెను. అరేబియన్ వాక్యమునకు, అసమమున భాగముల నిచ్చుట చెలిపెదను. "నాకు చెలిపినంతవరకు గత రెండు కర్తవ్యములను, ఈ కర్తవ్యమునకు సంబంధించిన పరిస్థితుల నడిపవలెనంటే చాల కష్టము లయ్యెను. దక్షిణాఫ్రికావర్తము

వర్త కష్టము లయ్యెను. కాశ్మీరీగారు వివిధ అధినివేశములకు జనకుయును, ఆంధ్ర గావించిన యువవాక్యములను దీనికి కొంతవరకు కారణము. దీనిని గురించి నేను ఎక్కడనుచునను, వీనివలన కెందాను దెట్టివర్తములు లిగినవో కెందా ప్రధాన ముంటిమే నడిపెను. ఇందవలన దక్షిణాఫ్రికావర్త నివర్తముల పరిస్థితులు గురించి కష్టములయ్యెను కాశ్మీరీగారు దక్షిణాఫ్రికాకు వచ్చుట యొక్కము గావని నేను మొదటనే తెలుపుటకు కారణమిదే. ఇప్పుటికే మాకష్టములు చాలాధికముగ నున్నవి."

1921 సం॥ సామాజ్యమున వేశముగిసి, ప్రతినిధుల దరువు పరస్పరము మెల్లపుచ్చుకొనుచు దగా, స్వల్పముగాను, తాను తమ సమమును చెబుటకు దక్షిణాఫ్రికాకు రావలసి మొప్పించెను. "తమమును" మనగా ఎక్కడివి రావని అప్పుడు నేనుకొంటిని. తన తీవ్రప్రాతినిధ్యములను దక్షిణాఫ్రికాకు సామాజ్య సమావేశ తీర్మానమునకు తొంగింపబడియు దగా, నేను దక్షిణాఫ్రికాకువచ్చినది అరేబియన్ అమూని. లిగినో ఆశ్చర్యకరముగ నున్నది. అందును నీకింది సమాధానము గలను. గత వర్తము నేను దక్షిణాఫ్రికాకు జనవలెనని ముద్దెకించి నపుడు నడిచిన విమయములగురించి, సమావేశవర్తములదగ్గమున పరస్పరము కొన్నిమాట లుకొంటిని.

1920 సం॥ ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు

సామము విమయ 1920 సం॥ దక్షిణాఫ్రికావర్త భారతీయుల కోర్కెలను విచారించుటకు నియమించబడెను. ఈ విమయ విచారణను, భారత ప్రభుత్వము తరపున రోబెంజుమి రాబర్ట్ నుగారిని నన్ను నువంపుకు రాజకీయిని నూచించెను. కాని నావేశనకు కెందలొక్కట ప్రతిఘటించెను. కాని మెల్లపు ప్రభుత్వ పట్టుపట్టుగా రాబర్ట్ నుగారిలోగూడ రానిచ్చుట కంగీకరించెను. కాని రాబర్ట్ నుగారికంటే నేను సాంఘికము తక్కువ తరగతివానిగా పరిగణించుట కంగీకరింపవలెనని స్వల్పము గారు చెలిపిరి. ఇందులకు భాగ్యవంతుల కారణ ముదగా, దక్షిణాఫ్రికాలో అంటి. అంటియోటికు సంఘసాధనముల ప్రజల దక్షిణము నున్నానియు అందుచే నాకు తగిన హాటులు బస ఏర్పాటుచేయుట కష్టమనియు ప్రజలచే చాల అగమనము లకు తోనుకొనబడవచ్చుననియు, నేను మొదటనే సాంఘికము తక్కువ స్థానమున కంగీకరించునెడల తరువాత సమావేశమిడి తిని అనుకుట వీలుండవలయు స్వల్పమునాని ప్రత్యుత్తర మొసగెను.

అంతట మన ప్రభుత్వమువారి అసామాన్యమున నూనన కస్యతిని చెబుటగా తునకు నావేశనకు గూడ సంగీతించిరి. కాని నేనుగూడ రోబెంజుమి కలసియుండుకలన, భారత ప్రభుత్వవర్తనిధి చేతులనెన అర్థ సమాధానములను, రోబెంజుమిగారి గూడ నొసగుటల పోలసి వచ్చునను విచారమును ముందు చెబువలెదా స్వల్పముగ స్వల్పములేదు. సరోబెంజుమిగారిని, స్వల్పముతో సమానమున స్థితికి దిగిలానుటకు నే సంతకాముతో నుడలేదు. తన తేలియులకు సామాజ్య సమావేశవర్తములకొరకు పోరాడ నెంచిన యాతడు ప్రభుత్వమున తానే సాంఘికము తక్కువవాడనని అంగీకరించుచు ప్రారంభించుట వివేకము నాకు దోచలేదు. పరిస్థితు లట్లుండుటచే, నేను తునకు ప్రభుత్వవర్తనిధిగా దక్షిణాఫ్రికాకు జనవలెనను ఆహ్వానము నిరాకరింపవలసినవైనను.

నే స్వల్ప నిరాకరించినందులకు ఈ దేశమందు కొందరు విమర్శకుల నిండలకును, దక్షిణాఫ్రికాలో మన దేశీయుల ఆధారము నూనక కష్టములకును పాల్పడితిని. కాని ఈ యుత్తర ప్రత్యుత్తరములయొక్క, రెండు ప్రభుత్వములకు రహస్య తంతివార్తల మూలమున నడచుటచే, నావర్తము సర్థియ కొనుటగావచ్చుదు ఈ వివరముల ప్రకటించ జాలక పోతి. కాని 1921 సం॥ ఈ విమయము గురించి నేను ప్రసంగించిన స్వల్ప విమయమున క న కెట్టి భాధ్యత యులేదని నుడిపెను. 1920 న యూనియను ప్రభుత్వముకంటే ఈ ఘటన ఈ యుత్తరప్రత్యుత్తరముల జరిగిన ప్రభుత్వముగ ప్రకటించుట యూనియను ప్రభుత్వముయొక్క గర్హము ఇట్టి అధ్యోమకు సభ్యులకు నూచించింపును. ప్రధానమంత్రి చెలియకుండ నెట్లు ఈ యుత్తరప్రత్యుత్తరముల వివేచన ఆశ్చర్యకరముగ నున్నది. ఈ విమయము కనుగొన యిచ్చించితిని కాని ఈమని మేమేచేసితిని, ఏ యొక్కకొనుట కష్టమను ఇచ్చగి కనికారముల తెంగా విభజనముమాత్రమే గాక మరెచాల గలవని కనుగొంటిని. 1921 సం॥ రెంజుమిగారి, దక్షిణాఫ్రికా రాజకీయ భారమును గురించి నా కంటిల చెలియవచ్చిన విమయములట్టి చూడగా, తక్కువ స్థానమును నిరాకరించుటయందు నే నొసర్పించి యుంది

తమొకే నను : భిషాయము బలపడుచున్నది. ఆల్బానమునా రాజును, స్వల్పము నేనానియు పరస్పరము గావించుకొనిన ఆ హ్వానములు భారత కార్యాలయమువారియొక్కయు, భారత ప్రభుత్వమువారియొక్కయు రాజకీయ ప్రచారవర్తమును విస్మయించుచున్నది. దీనివలన నీ సమస్య తరిమివారి విజయ వార్తామయలై వెలుగును నని గోరికలనై గోరుచుండుముగాక.

స్వల్పము నేనాని నన్ను గురించి మరెయొక విమయమును నడిపెను. సామాజ్యముని పోలలతో నిరసనవర్తమును గోరుట లో చూడగా, కోట్లకొలది భారతీయులనుగూడ జేరి నుంటిమని దాక్టరు గ్రామగారు నుడివినందులకు కృతజ్ఞతను తెలుపుచు అందులకు స్థిరము నున్నాను. కేపుర్యాప్తియునదప్ప దక్షిణాఫ్రికా యూనియనుగూని ఇతర ప్రాంతములన్నియు ఈకోరికనుగరించి న మాటను వివరించునని ప్రజాభిప్రాయమి. వాస్తవప్రభుత్వనిర్మాణమున, కేకపారావర్తముగా వచ్చువారి విశ్వాసములను అందుల కంగీకరింపు. చాలామారులన్నియు దీర్ఘాలోచనయు గల ఆంగ్లేయ స్నేహితుడొకడు నాతో ప్రసంగించుచు - అరేబియన్ చాలామారుల తప్పుకు, విశాలభారముల బాధనును అని నాకు సంపూర్ణ విశ్వాసము గలను - దక్షిణాఫ్రికా సమస్యకు తరిమివారు మదురట ఆసంభవమని నడిపెను. ఈ అధినివేశమున సంపూర్ణముగ జరిగినది మిగిలి అధినివేశము గురించి మాత్ర ములోచించుకొనుట దప్ప వేర ఆలేదు.

బోమరు ఆదర్శములను యూనియను ప్రభుత్వ సరిహద్దులను చాటి సామాజ్యమున నితర ప్రాంతములకు గూడ ప్రాకరించుటయందు బ్రిటిషుమంత్రి వర్తమువారు చాల తీవ్రముగ బాధ్యతను తలపై నిడుకొనిరి.

మన సోదరభావమునే మొదలుట తుడిచివేయుచు, భావదేశంతున కారుమేములతో నాకరించియున్న ఈ రంగు క్షేపణ వమయారినుడి, దక్షిణాఫ్రికా దప్ప, కెన్యా, బిటిషు అఫ్రికా మొదలగు ప్రదేశమంతయు కప్పించుచువరకును, భారతీయులగాని మరెయొక్కేతరజాతిగాని సామాజ్యమునందులకునీతి నుడిపియు నుడచు కష్టముతోనుండుట కంతమాత్రమును సాధ్యముగాదు. యూనియను ప్రభుత్వ ప్రదేశమున పారిస్థాన నేనానియొక్క విధానము లేక స్వల్పమునాని విధానము లేక ఇంకొకభాగములేదు. దక్షిణాఫ్రికాను తరుజేసి అంతయు విధానమును బహిష్కరించు పద్ధతిని స్వల్పముగారు నూచించిరి. సామాజ్య సమావేశము వారు దాని నాశీర్వదించిరి. ఈపద్ధతి కెందలెన నేను నడువలసను, నేనెట్లు ఎట్లునుచువలను. కాక ఈపద్ధతిచువరకు గాక అని నామము పూర్వముగ నాశించెను. స్వల్పముగారి మనము బహిష్కరిమిగాన మన కోర్కెలు, కేక్రి అంటిను వినియోగించి దీనిని జయింపవలెననుకట్టుకు యిచ్చింపవలెను. అందవనందలి సామాజ్యాధికారులకు ముహూర్తముల గురించి బాగానచ్చు స్టానకట్టుకు అధికారప్రవాహిప్రాయమొచ్చుచిన ప్రయత్నములను నడలించవలెనని నాయభిప్రాయముగాదు. కెన్యా అగమనము సరిజేయబడునని నిజమగు రజపులు దొరకెన గాని మనమట్లా నర్పణలము.

ప్రతినిధుల కభినందనము

ఒక్కవిమయము మూలము సందియములేదు, రోబెంజుమి వచ్చుగా రొనర్పిన నేనకు, మనదేశమం దన్నివర్తముల వాయను కృతజ్ఞతను లూపి అభినందింపవలసి యున్నది. పీఠ ప్రభువొనర్పిన నేనకుగూడ మన మభినందింపవలసి యున్నది. కాని ఆ అభినందనములతో పాటొకమాటను నుడువవలసి యున్నది. పీఠ ప్రభువు కైస్సుతో ప్రకటనయముగ నిలచి పోరాడెనుగాని, తరువాత నాటిపోయిన తరువాత వీరట్లుజేసిరి. ఇట్లు నుడువవలసి వచ్చుట కోరిననుమైన యధార్థము. కష్ట తరములకు నీ సులభమింపుల సంవర్తమున భారత ప్రభుత్వమువారు తమ ప్రతినిధులయందు సంపూర్ణవిశ్వాస ముంచుటవలన భారతీయులకోర్కెలకు మొదటినుడియను నొసగుచున్న సహాయమును సంపూర్ణ మొందెరి.

నత్యవత్సవ పాఖ్యానము

పత్రిక 1-కి ధర రూ 1-0-0. పోస్టుఖర్చు ప్రత్యేకము.

ఇయ్యది సర్వప్రమాహత్య కథను ఆధారముగాగొని వ్రాయబడిన క్రొత్త కావ్యము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, 1, రెంబుకెట్టిపేడి, మదరాసు

గోరూపా! పార్లమెంటుకు వోటుచేయండి. ఒక మాట్లాడుతూ గారు. పార్లమెంటుకు నియోజకవర్గాధికారము ఎన్నిక స్వాతంత్ర్యము. ఒక గొప్ప ఆయుధమునంటిది. ప్రభుత్వ మే తీరుననున్నను, కానరావడము నిర్ణయించుట కధికారమును గలిగియుండుట అవసరము. దక్షిణాఫ్రికాకుండు భారతీయుల కట్టిపాటుకొని గలవని స్పష్టమైనాని ఆస్పత్రిగాను (పత్నిం పగా, వారి కన్నివార్తలను గలవు. నియోజక స్వాతంత్ర్యము తప్ప—అది ఆతరు ప్రభుత్వ మిచ్చినటులు నిన్నటి సాయం కాపు తక్కినందు మనము చదివియుంటిమి (పు) పార్లమెంటునియోజకాధికారము గలవారికి తరువాత ఎన్నియవకా కేమైనను భింపకలవు. మనము పోలిగొన్నవనకు వెలి మన సమృద్ధి నిచ్చినను, ఈ కుటుంబము, నియోజకాధికారము మాత్రము మన కుండితీరవలెను. స్త్రీలు కొరవడియు అతియ భారతదేశమునం దెట్టి గడవిడయును బడకకే, ఆ స్వాతంత్ర్యము స్త్రీలకు లభించినందులకు సంతోషింపవలయును. మే మీ దేశమునకు వచ్చితిమి, మా కోరిక ఇక్కడకు వచ్చినను కృతముగ నే యుండెను. “స్వరాజ్య” మాకై ఈ దేశమునందు మేము వచ్చిన పుడు ఒక స్త్రీ ఆంధ్రో క న గావించుచుండెను, మాయభిప్రాయమును అచరణలోనికి తెట్టవలె నని తలంచుచుండిన సమయమున రాజ్యాంగములకి ఈ దేశమునకు వచ్చు టుల తలపించెను. రాజ్యాంగము నేర్పాటుచేయుట యెప్పుడు దిలిచుని కొందరు అక్కడెందు కొందరు ఇక్కడెందు మరిందరు. కుడకు స్త్రీ స్వాతంత్ర్యమును కోరెడి రాజాధికార వర్తము రాజ్యాంగములని అన్నటి రాజవతిని మదరాసున దు సందర్శించు ఈందఱులను శ్రీమతి సోమలక్ష్మి దేవీ సందర్శన కారమును బలపరచు. ఆమె నెది ఆనాటి స్వాతంత్ర్యమునకు మంచము వట్టియున్నది. ఆమెకు త్వరలో పూర్ణానురాగోగ్యము గలగ వలెనని భవంతుని ప్రార్థించుచున్నాను. (కరతాళధ్వనులు) కుటుంబమునందు దేశమునందు స్త్రీలసామర్థ్యమును కేంద్ర పురుషులతోపాటు వినియోగించుట కవకాశముల గలిగించు నిమిత్తమై స్త్రీలు రాజాధికారము నేర్పడి దేశమునం దన్ని భాగములనం ది వచ్చి ఒక వోటు సమావేశమగుటకు అదియే ప్రథమవశ్య యము. నే సత్కర్షణముగ చేసుచు ఈ దేశమున స్త్రీల కిట్టి స్వా తంత్ర్యము ఇంత కిప్పుకాలమున లభించినందులకు నేను మి క్కిలి సార్వభౌమవదనముచున్నాను. భారతీయులకు కాసన నభానియోగము అతిమాఖ్య మైది. క కాన్య స మ శ్రి కు గాని స్పష్టమైనాని ఇతర యాభిప్రాయములకుగాని భారతీ యులు భూపమవారుకారు. ఈ దేశ స్వాతంత్ర్యమున కై పోరాడు స్పష్టమైనాని (విటి పు సామాజ్య ములోని ఇతరదేశముల స్వాతంత్ర్యమున కడ్డపకుట దురదృష్ట కరము. దేశవ్యవహారములను చక్కచెట్టుకు నియోజక స్వా తంత్ర్య మవసరమగుటచే, అది లభించువరకు భారతీయులు సుశ్చిప్తిచెందక. (కరతాళధ్వనులు)

స్త్రీల కింకను సమాజావకాశము లభించునటులు పురుషుల ప్రయత్నింపవలెనని సమాజావకాశమునతిగారు చెప్పిరి. భారత సాంప్రదాయముల ప్రకారము ఏ పరిశ్రమకార్యము గాని స్త్రీలు లేనిదే పూర్తిగాకుండునటులు, రాజకీయములందును స్త్రీలు భాగస్వామియగు నందవలె ని నల్లమత్తునతిగారు చెప్పిరి.

డాక్టరు బెసంట్లు

నేను 49 సంవత్సరముల క్రిందట ఈ దేశమున నొసగిన మొదటి యాజమాన్యము “స్త్రీ స్వతంత్ర్యము”లను గూర్చి వైద్యము నందు స్త్రీలు ప్రవేశించిన, వారు స్త్రీలకు పరిమిద్దలకును రోగములు విచ్చినపుడు సహాయపడెదరు. కని కొన్ని క్లిష్టావస్థలయందులను వారికి కొంత కాలమువరకు ప్రవేశ మొనగలేదు. గ్లాండునందును, ప్రస్తుతము స్త్రీలకు నియోజకాధికార మొనగ బడినది గాని 80 సంవత్సరములను స్త్రీలకు ఆ యవకాశములేదు; పురుషులు 21 సం॥ నుండి వోటుచేయుట కర్హులైనను స్త్రీలు ఇంకను 9 సంవత్సరములను 30 సం॥ వయస్సు వచ్చువరకు గాను కొనియొడవలెంటి! అన్ని కృతవారములందును పురుషునికన్న స్త్రీలెక్కువనియుండును. కాని వోటు నొసగుటయంగమాత్రము చిన్నయై ది. మానవజాతి సంబంధించినంతవరకు స్త్రీలకు భేదమునుబట్టి యొగ్యతను నిర్ణయించ వారు భారత దేశమునందు మాత్ర మట్టి భేదము గలవనికే నిర్ణయించినందులకు సంతోషింపవలసి యున్నది భారతరాజకీ అంకితును కుటుంబమే పురాణ. కుటుంబమునందు స్త్రీలు సామర్థ్యము గావున, ప్రజాసమదాయ జేమమును గమనించుటకు స్త్రీల మిక్కిలి లగియుండును. పురుషులు దుర్వృత్తవశముననిరసనభలమును జూచెడి విషయములను స్త్రీలు క్షిప్రగమనింపగలుగుదురు. ఈ దేశమునందు స్త్రీల కింక

నుగుణమును గలదు, ఏదీయైన సత్యము వారికోరికను వారు దానినిగూర్చి చర్చించ మొదలిడక మొట్ట నే యాచరణలో నికి దెత్తురు. వారికి వి క్యాసము ప్రధానము. భారతీ స్త్రీలకు నియోజకాధికార మున్నపుడు, కుటుంబజీవనమును క్షయముచేసెడి కల్లసారాయిల సంపూర్ణ విరోధమునకై తమ సమర్థుల నొసగుదురు. ప్రాథమిక విద్యను సమర్థుల నొసగుదును. శిశువుపక్షము తీసివేయవలె నని కోరుదురు నేర్పడును కలనముగ శిశువుక, వారిని బాగుపరచుటకు పూనుకొందును. స్త్రీలకు లిటియందు దేవుడు దేవతలనుండు టులు, ప్రజాపితాదేవమునందును, అట్లే యుండవలెను. (సార్వభౌమము)

మదరాసు ప్రాముఖ్యము

మాద్రాసు ఈ దేశమునకు (కలెక్షనరీ) ఇట్లు చెప్పిరి భారతదేశమున స్త్రీలకు ఎన్నిక స్వాతంత్ర్యము మొట్ట మొదట నొసగినది మదరాసు. ఎన్నికల జరిగిందియు, మొదటిసారియు మదరాసునందే. నేను సారమున కొన్ని పోలింగునైషనులందు గడచిన వారమున బుధవారమున నుండిన. స్త్రీలకు వోటును బాగుకలతో కొనగట చూచి నేను మిక్కిలి సంతోషించితిని. స్త్రీలకు వోటునొసగెడి యధికారముతో పాటు కాసనభలయందు మార్పులకు స్వాతంత్ర్యముగూడ లగిన బాటగ నుండును. అందులకు తగినకృషి జరుపవలసియున్నది. ఇక ఇంకవత్సరముల కాలము లోపుగ కాసనభలయందు స్త్రీలు సభ్యురాలుగ నుండవచ్చునని నేను తలంచెదను. స్త్రీలకు ఘోషాధికార పోవలెక.

సభ్యులగుందును, సి. పి. రామస్వామి ఆయ్యరుగారు, వస్తుక ప్రభుత్వసభ్యులు ప్రకారము కాసనభలందు స్త్రీలు మార్పులకుట అవకాశములేవందెనని చెప్పిరి. మదరాసు కాసనభల సభ్యులను ప్రభుత్వమువారు నియోజించు సందర్భమునను, ఈ విషయమును ఆలోచించియే, స్త్రీలను నియోజించుటకు తలపెట్టలేదు. ప్రజాభిప్రాయము అనుసారముగను, ప్రభుత్వమువారి ఆదర్శములకు సమరంబులకు పూనుకొందును. స్త్రీలు కృషిసలిపి, విజయముపడెదరుట నిశ్చయమై ఆధ్యక్షులను చెప్పెను.

ఆధ్యక్షులైన, ఉపాధ్యక్షులగుటకు నందనములను ఈ. ఎల్. థాండ్లరు గాడ ఆర్పించిరి.

అంతటితో సభ సాయంకాలము 7 గంటలకు నగిగెను

మహాభ్యుగ్రంహిత

ఇది యొక గొప్ప వార్తగ్రంథము. మహాభ్యుగ్రహాయుధి నది. దీనియందు ప్రతిమానపుని యొక్క జాతకమును ఆమూల్యముగా చక్రములతోనూడ వ్రాయబడియున్నది. జ్యోతిషశాస్త్రము, తారాభి, జననకాల భుజియు జాతకమందలి మామంపిన యెడల, కలసివారానికి వి. సి. గా పంపించెదను, జ్యోతిషములు తెలుగు అర్థతో సహా వ్రాయబడుదు 8-0-0 అను ఆర్థం కవసరము లేని వారికి 2-0-0 మాత్రమే. 8512

ఆకెళ్ల వేంకటశాస్త్రి, 'దైవజ్ఞుడు' గోపాలపురం కొత్తపేటపొట్ల, గోదావరిజిల్లా.

"బైరాగి చిటికీలు"

ఇందు గొప్పమహాత్ములగు సుప్రసిద్ధమైన అనేక పరమహంసజ్ఞులు, శుద్ధశిష్యులు, ఆధ్యత్మ వైద్యులమాట్లాడుటలు గలవు. ఈ గ్రంథము ఆంధ్రోకా-ర్థమై ప్రచురింపబడింది. ఇది ప్రతియొంటును తప్పక పుండలిగ దని యొక సారి చదివిన తెలియను. ఎల్లరుకును బోధపడును. సులభతమైన వ్రాయబడినది. తప్పక చదువుడు. ఇందలి పరమహంసజ్ఞులు చేసిన శుభిఃపుడు విశ్రుతి పోస్తుండుకాక 0-8-0. 1098

ఆంధ్రగ్రంథాలయము, విజయనగరం.

అందరును వాడతగిన

మామదన మంజరి టానిక్ మాత్రలు

వీటినివాడుటచే ఆయుస్సు, అంగము, ఆరోగ్యము మొదలగువి విద్ధియును, నిద్రాశయముల వ్యాధులకు ఎట్టి నీతిగా నైనను మంచురుణము నిచ్చును 40 మా గల బుడ్డి 1 కి ధురు 1 వైద్యవిద్య కాలనినవాడు వ్రాసిన ఉచితముగా పంపబడును. రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ 9818 27 వైద్యబాగుకోడ్లు, మద్రాసు

కాకినాడ కాంగ్రెసుసభ

ఈ కాల 10 వ తేదీ మధ్యాహ్నం 3 గంటలకు కాకినాడ కాంగ్రెసు సమావేశము కార్యాలయమున విద్యుత్ భవనసంఘసభ్యుల సభియొక్క 11 వ తేదీ ఉదయం 8 గంటలకు విచ్చింపుట దిశ్కాశకు. కథియన్న జరుపబడెను. దిశ్కాశకుట కాకినాడలో రహస్యము 10 గోపాలు వుండవలసి వచ్చును. కనక అందుకు సుగీర్ణులై దిశ్కాశకుట కథియన్న దిశ్కాశకుట పొత్తికలు. విద్యుత్ భవనసంఘసభ్యులను దిశ్కాశకుటకున్న తిప్పక సభిలకు దయచేయ గలగుటకు పొత్తికలు.

వెన్నెటి సత్యనారాయణ, కార్యదర్శి, వాలంటీరుసంఘము, రామచంద్రపురము.

ప్రాణమునకు తెగించిన హంతకుడు

బహిరంగముగ చాలమందినీ, కాల్పుల

పోలీసుదళము పట్టుకొనలేకపోవుట

లాహోరు, కవంబరు 5:— నిన్న సాయంత్రము అనారాధిత బాధులందు కుపాకి గుడ్డ కట్టబలలన చాలకల ముగిసెను. ఎ. ఎ. మాటిను అను సారాయి వర్తకుడు, ప్రాణమునకు తెగించి అర్ధమ ప్రజలవైన కుపాకిని ప్రేమెను. ఆంధ్రుని పురుషుని చింతి. ఆతడు రెండుదినములకు పూర్వము తన మొదటిభార్యకు చువెనని రెడభార్య కిర్యాద జేసెను. ఈ కేసు సందర్భమున నీతిని సరెస్తుజేయుటకు పోలీసువారు ప్రయత్నించుచుండెరి. ఈ కారణముచే నీత డిల్లు తెగించి నని దెలియుచున్నది. వెంటనే వెదపపోలీసుదళ మచ్చుకుట వచ్చెను. కాని ఆతడు తన స్వహమునండి పోలీసు దళమునైన కుపాకిని ప్రేమించుచుటచే, ఆతని కరెక్టు జెయటకు పోలీసుదళము గావించిన ప్రయత్నము లన్నియు వ్యర్థ మయ్యెను. పోలీసువారు ఇ.టి.యట్టుపట్టుకొనని స్పీటిని తీసి జనీ ఆ యింటివైన కుపాకులను కాల్పు ప్రారంభించిరి. రెండు గంటల తరువాత సాయముల పోలీసువారు పట్టుకొనగలిగి కాని ఆ పట్టికి నిరంధ్రుడై చచ్చిపడి యుండెను. కలెక్టో స్పెంటుబండి సాయాధికేయమున వైరులని నేడును వచ్చెను. రాత్రి 10 గంటలకు ఇంటివై కుపాకులు కాల్పు జరుచునే యుండెను. వారికుండ్ర వోసిపోయెను ఒక కుపాకియు చాల మారు గుడు సామాను గల వని దెలియుచున్నది

చర్చి మోసము కేసు

రైల్వేకంపెనీల మోస మొరచ్చికవిధము

10 లక్షల నవరనులు నెలకు 7 వేలు

కలెక్టో, కవంబరు 5:—ఇదివరకు ప్రభుత్వ రైల్వేకాపు యందు ఇంజనీ యుగనున్న ఆర్. డి.బి. చర్చి రైల్వేకంపెనీల మోస మొరచ్చి. ఆస్వాదముగ తాను అంచనా వున్నకాస నను 4 వేరములను ఈదినమున రాజధాని ప్రధానమేజిస్ట్రేటు నిడుట ఆర్యమెంటు జరిగెను.

(పోసిక్కునను తింపు: ఆధ్యకేలు జనరలు వాదించుచు ముద్దాయి ప్రభుత్వోద్యోగి యగు తాను పోటీపన్న వార్తకు అటు వారలనుండి లంచములు పుచ్చుకొని వాడు మరలూ బి. డి.బి. ను రైల్వేకంపెనీలకు శుభరాక్షేస కాతుని భాగ్యము విచ్చు. రేటు చార్జీలయించెననియు, ముద్దాయి కట్టవచ్చు గానికి. కాని రెండుకాలులవైనను ఈ కేసు విజ్ఞముగ వాదానికి యెక్కువ దనియు ౧౧ ౧౧ నడిచెను. ఈ జూరు ఇతరులచేతులలో ఒడి కుండునట్టివారు టుకు ముద్దాయి చాలాకాల్పు లేనుపుచ్చుకొనెను. ఆజూరులలో నొక దానిలో తాను కట్టవచ్చు గానికి ఆనికాస్వా లయమున కలసి మాటలాడితిన దెలిపెను. కాని, కట్టవచ్చు గాని ఇది అసత్య నని నునుపునున్నాడు. కొన్ని దినముల కిదవాతీ వెట్టినుకల్పింపెను. తి. డి.బి. ది. బి.బి.నియ, కట్టవచ్చు ముద్దాయి చాలాధము తీసుకునని ఆడునుడి వెనెనయు. ముద్దాయి ఆంగు దెలిపెను. డి.బి. 1 కి రు 4 లక్షలను వెచ్చెను చార్జీ చేయి కేసు జేయవలె ననియు, అట్టిపత్తును ముద్దాయికి 10 లక్షల న. రనుల నొక్కమారుగా నొసగి తరువాతి నెల 1 కి 7000 ల వనరనుల నొసగుచుందు మనియు ఈకలెక్టరు 3 వత్సరములక కుండవలె నియు కార్డుల చెప్పి ట్లుదు ల వని జరిగెను మి. డి.బి.బి.

ప్రజలు ముందుగా సిద్ధపడియుండుటకు 800 ఒకగుండు
పెట్టుచును. చర్చలలో 5 నిమిషములుపాటు గంటలు (మో
గింపబడి నదిగ 11 గం ఆగునట్లు యోర్పాటులు చేయుచును.
11గ యొక్క బ్రాహ్మణలక్కడ హనునట్లును బ్రాహ్మణంపేసవారిని,
పోలీసు వారికి బిజ్జ యొసంగ బడును. ఆ చార్జీ కోర్టున దివ్యున
యేమైన 2హిందగ శుల్కములు బరిగినచో, పిచ్చినీశా నున్న ప్ర
భుకోర్టుదొడ్డునకు, సిపాయిలు (ఎన్ఫు- నత్తిగుమరు) తొడిగి
దుకకిరణ (శుల్కేకపు దుమ్ములు కరించు)ని రాదలెను. సిపాయి
లు పెరేదు బెగునవచ్చును పిరి దరును యూనిఫారములతో
రాదలెను.

రాయలు కమీషను విచారణ

శ్రీకృష్ణ నరసాచార్యులు
విచారణ నిబంధనలు

రాయలు కమీషను వారు 6, 7 తేదీలలో ఢిల్లీ నుండి సమావేశమైరి. కృష్ణలందరూ హాజరైరి.

రైలు ఆధిపతులు వైకాంటు శ్రీ (అధ్యక్షుడు); కర్. రజనాల్లు (రాజకీ); బి. బాను; కర్. సిల్ బాన్స; కర్. ఎం. హరిబల్లా; హరిమన్ కాటా, డి. వెల్లీ, ప్రాధేనరు కూష్టాడు, ఎన్. ఎ. సమర్థ్ గార్లు కృష్ణులు.

చక్రవర్తి ఆధిపత్యము

వైకృష్ణులను విచారణ సంఘముగా నియమించుచు వారు చేయవలసిన తనివీటింది ఈ క్రింది నూచుల నొనర్చుచున్న చక్రవర్తిగారి ఆజ్ఞాపత్రమును చదువుకొంటే సభాకార్యమునకు ప్రారంభమయ్యెను.

ఇండియాపరిపాలకు సార్వభౌముడువహి. పవనీయిస్తు బాధ్యత కనుగొనుటకు పరిపాలనాసామ్యము చెడకుండ కాపాడి వలసిన అవసరమును భారతీయులకు పరిపాలనలో నెక్కువ బాధ్యత శాసనకరమను పార్లమెంటువారి సంకల్పమున కనుగుణముగా చెడి. ఈ సంస్కరణకారమున నుపయోజనములలో కలిగిన అనుభవము కనుగొనుటకు జరిగించవలసిన అవసరమును గమనించి ఈ క్రింది ద్వారా మూల నియమానియమున వాని యొక్క (1) ఆర్థిక కృషి (2) కంటి కేగి, కమిషను గానిని వాడెనులలో కొన్నిటిని రాష్ట్రము కాఖలు మార్పులు (3) వైకృష్ణులడిన కామము ననుసరించి ఆయా యాద్యోగములకు భారతీయులను విరాజీయింపు నియమించుటలను సంఖ్యానిష్ఠముననుపద్ధతులను నిర్ణయించి నూచుల గావించుటలై ఈ సభమువారు నియమించుటలై.

శ్రీ ప్రభువు

తరువాత శ్రీకృష్ణ వుత్తరసింధును సార్వభౌముని అతేత మయొక్క అర్హతను కమిషనరుల కెరిగింది ఈ కమిషను ఇతర కమిషనుల లక్షణి. గావరియి. ఇండియాపభుత్వమువారి గా, భారతీ కర్మకర్తగాని బాధ్యతలకు సంబంధము లేదని యొక సార్వభౌమునికే బాధ్యతవహించి వారికి నివేదిక మును సమర్పించవలెనియు అందువలన కమిషను రాజకీయమయ్యుటతో ప్రసక్తి లేకుండ సాత్వమునట్టి శాస్త్రమునకు భుగ్గులనును నివృత్తుపాతముగ వాపవలసియున్నదనియు కమిషనుకు శాస్త్రవిశ్వాసాధికార మేమియు లేదనియు నూచుల నొసరుటమాత్రమే వీరి కధి యనియు వానిని కామన కథలను కృష్ణులనును విచారియింపు నని యొక దెలిపి. అనంతరము శ్రీ ప్రభువు ఈ కమిషను భరతిగ్గులనునున్న బ్రిటిషు సేనిలున్నను యాద్యోగియుల యొక్కట్లును తొలగి. ఈ వారికి లాభమును చేపాత్వము మూతమే యొక్కడినదిను దుర్భిలామును గూర్చి నడుపుచు సార్వభౌముని ఆదేశమును ప్రకృతియును ఉద్యోగములను భారతీయులను కళములేయి విధానము, ఇండియన్ ఉద్యోగియుల కమిషను ఖముల విచారణమును ఒక శ్రేణి విధముగ క్రమితో జరుపుటకుని యొక కాపున కంటి కేగి వీ ఆలస్యములేకుండ విచారణసర్వ బాతిభేదములతోను, వివాదములతోను ప్రకృతిలేకుండ, సాత్వము విచారింది నివేదికను నివృత్తుపాతముగ కయూరజేసి సార్వభౌమునికి సమర్పింపలే ననియు కమిషనరుల అవలంబింపవలసిన కథలను గూర్చిన నియమములు కొంత కరకు సడలింప బడినదనియు కాని తమయొడుగు నొసగు బడిన సాత్వమును, కాళియులను కమిషనువారు ప్రయరణ గావించ నిర్ణయించు చక్రవర్తుని రహస్యముగ నుంచవలెనియు ఈ కమిషను ఖిచ్చి కథలనును వనియు నిర్ణయాధికారము కమిటీవారిదే ననియు దెలిపి ఈవిషయములన్నిటిని తిన్న విచారింపగోరి. అనంతరము విచారణ వివరములను రహస్యముగ నుంచవలెనను విషయము. పరస్పరభిప్రాయ ప్రకటనము జరిగివీస సార్వభౌమునికి కరకు విచారణాధికారముల సాత్వములను బహిరంగము నుంచుటయే మంచి దనియు కపుడవును పుకలకు సంతింద్యమును, దెలుపు ప్రకటనలను వుపునుండవలెననియు రహస్యముగనుంచ వలసి సాత్వములుగాని బాతిభేదమును రాజకీయవిద్వత్తమును భరింపు సాత్వమును పుకలముఖమన అవసర ప్రకారము గావించుట మంచిది గాదనియు నిర్ణయించుటయే.

ఈ కమిషనును బాల్గొనినచర్చ ముగిసిన క్షిప్ర ఈ క్రింది విషయము లేగ్రియుగ వంగింపుటయే.

విచారణనియమములు

(1) ప్రతి సాత్వము 48 గంటల ముందుగా తన ఆధిపతియైన వారియొద్దనుండి తెలియజేసి, బహిరంగముగ సాత్వమునుగలవలె వున్నమొదటి తేది, కమిషనుగ సాత్వమును సమసి తెలుపవలెను. (2) కమిషనువారు ఆ తేది సాత్వము క్క అభివృద్ధిసాధనముగ నేర్పాటుచేయుదురు. (3) సాత్వ కోరియేదల సాత్వముగాని అందుభాగముగాని కమిషనుగ నుంచవలెను.

అభ్యుదయిస్తే తయారు చేయబడిన చిత్తు ప్రకృతికరములను కృష్ణుల నూచుల ప్రకారము సువర్ణంబు బడి సాత్వమును పురికొల్పి కృష్ణులనుంచుటయే. అంతట కమిషనుగ నేక మానినమునకు యొగినను తిరిగి తన తేదీని కమిషనుకరకును. ఆకృష్ణ భారతీకృష్ణులతో ద్వారాను కొందరితో సంబంధించి బహిరంగముగ సాత్వము నొసగునెచి సాత్వము విచారింపవలెనును ముందుగా నాన్తాపతి లకు దెలుపబడు.

ప్రశ్నావళి

డిల్లీ, నవంబరు 8:—ప్రభుత్వ సర్వమునుమిమనవారు తమ ప్రశ్నావళులను ప్రకటింపిరి. అఖిలభారతీ యాద్యోగకాఖల నిర్మాణమును గురించి ప్రశ్నావళి కంటి కేగి కృష్ణుల గలవు. ఉద్యోగనిబంధనలను గురించి రెడవ: కృష్ణులతో గుండు ప్రశ్నలు గలవు. చిత్తు ప్రశ్నావళి కంటి కేగి కృష్ణుల నొసగు కమిషనువారు ప్రశ్నావళి నా మోపిరి.

ఉద్యోగకాఖల నిర్మాణ ప్రశ్నావళి మొదటి ప్రశ్నావళి నుండి క్రింది ప్రశ్నలు గలవు.

(1) భారతీకృష్ణ కామములను స్థాపించుట అవసరమునకు ప్రభుత్వపద్ధతిని గురించి సంపాదించిన అవధిగ మునుబట్టి, వైకామముయొక్క ఉపాధ్యక్షులనును దెలుప బడిన పార్లమెంటువారి విధానమునుబట్టియు, ప్రస్తుత వ్యవహారములందు కవరణం నొనర్చు అవసరమని యొచెదరా? ప్రస్తుతమువారు నిర్ణయించున్న కృష్ణులను కెటినేగాని, ప్రస్తుతముగాని రాష్ట్రీయాద్యోగ కాఖలకు మార్పులకు వీలగునని యొచెదరా? అట్టిచరణ యవరణని యొచెదరా? నివర్తనులకు అంగముకృతముగా ఇండియన్ సేనిలు గర్వింపు. రికే భారతీకే పరిపాలనయొక దెలిపినమును ఎట్టిచరణం నొసగువలయునని మోలంపు?

2:—ప్ర:—ప్రస్తుతము అఖిలభారతీ యాద్యోగకాఖలవారు నియమించిన కమిషనర్యోగములట్టి ఇంద్రో జరిపవలెనను. వీరిలో ప్రతిరంగతియొందు—భారతీకే పరిపాలనకు సార్వభౌమునివైకల బాధ్యతల కనుసరించి కరిపాలనా సామ్యమును భంగము లేకుండ కొనసాగించుట—ప్రస్తుతము ఎంతెంతమంది యూనివర్సులను సుచరణియుండును? కాబోవు 2) కర్మములలోను వీరింకృత ప్రయత్నముగా కొంత కుగ్గి యుటకు వీలగునని యొచెదరా?

3:—ప్ర:—ఈ ఉద్యోగ కాఖలలోని యూనివర్సులు, ప్రస్తుత నిబంధనలతోడనే, అఖిలభారతీ యాద్యోగకాఖలకృష్ణులకు వరణింపబడి భారతీ కృష్ణులతోనే నియమించబడి అతని యాచర్యము క్రిందనే యుంచబడలెని యొచెదరా? లేక వారు భారతీకృష్ణులతోనే నియమించబడి వారి యాచర్యమునుగ నే యుంచవలెనని యొచెదరా? లేక వారు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల క్రింది యాద్యోగములలో నున్నపుడు అట్టిరాష్ట్రీ యాద్యోగములతోనే నియమించబడి వారియాచర్యమును సంబంధించిన యొచెదరా?

4:—ప్ర:—దేశపరిపాలనయందు ప్రతికాఖలమును భారతీయుల కెక్కువ ప్రాతినిధ్యము నొసగుటను, పార్లమెంటు వారు తమ ధాతము దెలిపియుండుటచేతను, 1925 లో—అప్పటి కమిషనులట్టి భారతీకృష్ణులనును నొసగుటచేత బాధ్యతలను ఎక్కువ చేయవలెనని? సరింపవలెనని? తగ్గి పరలెనా? అట్లయిన నెంతవరకు అను విషయమును గురించి విచారింపవలెనని? స్టాట్యూటు రికే మిమనని యొమింపవలెనని? కి కి ఎక్కువ సుల నుండు దెలుపబడియుండుటచేత; భారతీయాద్యోగకాఖలలోనికి నేర్పకొనబడువారికి తిరుగులేకుండు, అభివృద్ధి యొక వీరును గల బిటితోద్యోగము నేర్పవలసి యొచెదరా, వీరిని నుంచి ఏయే పరతుల వైక సేమిద యూనివర్సుల సేమిద్యోగములలోనికి నేర్పకొనవలెనని మోల భిప్రాయము? వీరికి కృష్ణులను నుద్యోగ మున గెద పున వరకును బడుటగా కొంతకొంత కాలమును మాత్రమే (సాత్వములకు కొంతకొంత) నను వరకునై నేర్పకొనబడు యొచి తమని తొలగించరా?

5:—ప్ర:—ప్రస్తుతము అఖిల భారతీ యాద్యోగకాఖలవారు చేయుచున్న కమిషను నియమించుట భారతీయుల భారతీ కృష్ణులతోనే నియమించబడి అతని యాచర్యమునుగ నే యుంచవలెనని కెలయెదరా, లేక భారతీకృష్ణులతోనే గాని, లేక రాష్ట్రీయ కృష్ణులతోనే గాని నియమించబడి వారియాచర్యమునుగ నుంచవలెనని యొచెదరా? మొదటి కథలలో మిగిలినవేల అఖిలభారతీ యాద్యోగకాఖలలోనికి భారతీయులను నేర్పకొనని నిబంధనలను కెమెయింపు. లకు సమగ్ర యొచెదరా?

6:—ప్ర:—అఖిలభారతీ యాద్యోగకాఖల ప్రస్తుతమును గురించి మిగిలినవేల? (1) యూనివర్సులలో (2) భారతీయులలో: వీరియొక సాత్వము మిగిలినవేల ఎక్కువ వరకు: లేని మిగిలినవేల?

7:—ప్ర:—కృష్ణులలో నుద్యోగములకు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములే తమకు కావలసిన వారుని నియమించవలెనని వాచాధికారమును ప్రత్యేకముగ ఉన్న రాష్ట్రీయ యాద్యోగకాఖల నేర్పాటు చేయుట యొచెదరా? లేక ప్రస్తుత రాష్ట్రీయాద్యోగకాఖల నేర్పాటు యొచెదరా? రెండవకథల యొచెదరా? దొరికయెదల అన్యులకువారిని సంపాదించుటకు ఎట్టి వేరెము లొపవలెనని యొచెదరా?

రెండవ ప్రశ్నావళి

అఖిలభారతీ యాద్యోగ కాఖల మెరులను గురించి క్రింది ప్రశ్నావళి ఈ క్రింద ప్రకటింపబడినది.

(1) ప్ర:—భారతీ (కృష్ణుల) కామములలోని నిబంధనలకు, ఈ కెరిపయములలో ఉద్యోగకాఖలకృష్ణులతో కిగువరకును క్రియముగ చేయుటయెని యొచెదరా? (2) కమిషను (3) అల్లములు (4) కృష్ణుల (5) కమిషను: అట్లు నుండు డెల భారతీకే కరణి (ప్రస్తుతము కమిషను గమనించి ఏమైన మార్పుల నొనర్చెదరా?

(2) భారతీ (కృష్ణుల) వారు 1921 నుండి నుండి 8 తేదీ కర్మాముగా దెలిపి ట్టియు ఇట్టిల సురంప కడిట్టియు ప్రాతీక్ష నేటు కృష్ణులవైక ఉద్యోగములలోకి విరమియి కొనుకొనెదని గురించి ఏమైన దెల్పవలెనని? (3) ప్రస్తుత మొసగుచున్న వేరముల కట్టుకగుండు మి యాభిప్రాయమే? ఇ డియూ: కట్టు బాధ్యతము, అంగ దేశములకు సంబంధించియున్న మొత్తము మొదలగు వానిని నేకవేరము.

దెలుపును ఆ కెల నొసగుటయే. ప్రస్తుతము ప్రాతీక్షముల స్కేలు నేర్పరచిన యెడల నుండు మును ముగియునాదునా, ఖరింపును నొసగు మార్పులతో సుపున్నునటు యెట్లు?

(4) ఉద్యోగములలో అఖిలభారతీయ వారి కెటుండు ముగిసిన అంగ దేశమునుండి రానినొక ప్రయోగపు ప్రయోగమిండు మియభిప్రాయము? అట్టిచరణ నొసగుట కి కెరిండు నెడల ఏమియుగ నుండలెని మిగిలినవేల? సుప్రకారంకెము నుండి విచ్చించుట కొనసాగు వేరెము అందరకు ఎక్కువ చేయవలెనా లేక ఒక అధికారి యాద్యోగమును ను కాలమునకు ఆ నికెన అతని కెటుండు ముగిసిన విసరపానేటిల: ఖిచ్చు సర్ది యొచెదరా?

(5) ఉద్యోగకాఖలవారి కొనసాగు అల్ల వివరల గురించి మిగిలినవేల ముగిసినవిరా?

(6) మారికెము కంకెకెనెదను అల్ల కమిషను కృష్ణులము ను గురించి మిగిలినవేల వరలెదరా?

(7) స్పృహనియుల గురించి ఏమైన కమిషను గలవా? కృష్ణుల నివసృహము లున్నయెడల వాకొనగు అట్లెల కురించిగాని, అట్టిచరణ నొసగు అట్లెల కమిషను గురించి ఏమైన దెలిపెదరా?

(8) కెపు నిబంధనల గురించి ఏమైన వివర్షించెదరా?

(9) కెన్నను రూపును స్కేల్లను సంస్కృతినియుగ నున్నా? అట్లు లేనయెడల మిగిలినవేలను సుకరింపవలెనని. (1) ప్రస్తుత యాద్యోగములో నుండి (2) ఇట్టి నుండు చేర్చుకొనవలెనని? కెన్నను నొసగుటయొక ప్రాతి డెటు కును నేర్పరచి ప్రభుత్వమువారు కమిషనరీయములకు సుగపద్ధతి నుండలెనియెదరా? కెన్నను కృష్ణులకు నుండలెని—అందు మొత్తముగా 1/3 కంటె కెన్న యాద్యోగకృష్ణుల కృష్ణులను నిబంధనలను గురించి—ఏమైన దెలుపవలెనని?

(10) మరణించిన అఖిల భారతీయముల కొనసాగు కుటుంబ కెన్నను, ప్రాతినిధ్యమును కెటిలాకావీరము: వీరిని మిగిలినవేల యాద్యోగము: ప్రస్తుతకృష్ణుల వి. వీ. ఎన్. కెటిలాకావీరము: కెన్నను నిధిని గురించి ఏమైనదెలిపెదరా?

(11) ఉద్యోగములను వారి కుటుంబములకు నేర్పకొనవలెనని నిబంధనలను రికే వివర్షించుట చే కావలెనని మిగిలినవేల అట్లు గావయెడల మిగిలినవేల నొనర్చెదరా?

(స్వ క య వి లే భ రి)

1215 సం॥ మునుండియు కాలగ్రాన మహాపథ జరిగి
 వచ్చును అర్థలమునందే ముస్లిములను సభనూడ జరుగుచున్నది.
 మహమ్మదీయులు కాలగ్రానునందు గొప్ప సభపాయములను
 ప్రత్యేక సౌకర్యములను సంపాదించుచు ముస్లిములను సభలో ఈ
 సభపాయములను ఈ సౌకర్యములను ఉపయోగించుకొను
 మార్గముల నన్వేషించుచుండెడివారు. ఇట్లే 1920 సం॥ నామ
 వరకు నదిగను, 1920 సం॥ లో ఈదేశపు మహమ్మదీయులు
 అంగ్లేయులయొక్కయు, ఇతర యూరోపియనులయొక్కయు
 హింసయు గ్రహింపకరిరి. మహమ్మదీయు సభనయ్యునకు ఈ

పరి రుప్రయు 4 క తేది మధ్యాహ్నము జరిగిలో ఏలూరు

ఇచ్చి మహారాజు, దక్షిణమలకారు జిల్లా పానులపేట గత
వర్షముగాని పంతులుబడియ. తులకాదు రాజా, ది. బ.
వర్షమునకాయన, ముకాదాంబా, నీంబూరు రాజాగారి
కమిషనరు, మ. కేరి రాజులకు, క. పి రామమూడు,
మహారాజా (జిల్లాలోని అధ్యక్షుడు) గారు నీంబూరు నీటి
మారు తిరుమలపాడుగారు ప్రత్యేకముగ వారి మహారాజు
అంతు.

అరికాడు, అరిచేతులు, చర్మము కారకవలన, శిశువారి
వలన పనికి నీరుకాదుటయు, శుభ్రమై యుండును. ఈ
తైలమును రాచిన పగుల్లుకూని శిశువులకు మంచిచిరవ్యము రాగల
దు. పగుల్లుకొమ్మను నయభుజును, స్వల్పవ్రణమును, కాలి పగు
ళ్ళకు ఈ తైలము అత్యవశ్యకమగుచున్నది.

అన్నికాంతనం పిస్తా, ముదరాసు - బొంబాయి.

అఖిలభారత దేశీయ మహాసభ

టర్కీ-జాతీయతను కేసులు పాపాగారి కృతజ్ఞత
దీర్ఘకాలిక అవసరకాలము మహాసభాదేశముపాపా
గారిని టర్కీ-జాతీయతను అభివృద్ధిచేయుచు చేసిన తీర్మానమును
కాంగ్రెసు కార్యకర్త కేసులు పాపాగారి కంపగా, వందలకు
కృతజ్ఞతను తెలుపుచు కేసులుపాపాగారు మరల ఆ. భా. కాం
గ్రెసు కార్యకర్తకి బహుళ ప్రాసరి. "టర్కీ-జాతీయతను
వను వాపకమును నేను కాంగ్రెసు మహాసభాగారి గాధను
కృతజ్ఞతను తెలుపుచున్నాను. ప్రాంతీయత వంతమును స్వాతంత్ర్యము
లభింపకలెను వారి ఆశయమును వాదించుచున్నాను"
అని ఆలేఖతో నున్నది (ఆ. ప్రె.)

కాకినాడ కాంగ్రెసు మహాసభ

ఆంగ్లమునను, దేశభావలతోను రిపోర్టులు
దేశంబున నెలలో కాకినాడలో జరుగు 88 వ దేశీయ
మహాసభావర్షము ఆంగ్లభాషలోను దేశభాషలోను రిపోర్టు
చేయగల రిపోర్టుల దరఖాస్తులు యూనెల 11 తేదీ ఆదివారము
నాడు జరుగునట్లు చర్చించబడునగాన దరఖాస్తుల నిధి క
రకు పంపి వారకం తి వార్త మూల క ము గా
వెంటనే తెలిపవలెనని సభావ శాసన కార్యకర్త శ్రీయత
రులును సాంబమూర్తిగారు నేడు కాకినాడనుండి తిరివార్తను
రంపిరి.

ఆంధ్ర దేశ హిందీ ప్రచారకసభ

ఈ నెల 12వ తేదీన కాకినాడలో జరుగును
ఆంధ్రదేశ హిందీప్రచారక అభిమానులు మున్నగు
వారి సమావేశము యూనెల 12వ తేదీన మధ్యాహ్నము 8 గం
టిలకు కాకినాడలో పురమందిరమునందు జరుగును. శ్రీయత
కాకినాడని వాగ్దేశికరావు పంతులుగారధ్యక్షత వహించెదరు.
మరియు పోర్టులై నేనుగదా వేచియుండును. (తి. ప్రె.)

అఖిలభారత హిందీ మహాసభ

కాకినాడలో దీక్షంబరు నెలలో జరుగును
కాంగ్రెసు భిక్షాపరు మున్నగు మహాసభలో పాటు
హిందీమహాసభగూడ కాకినాడలో జరుగును. ఈ మహాసభకు
సభావసంఘసభ్యులకు చేర్చుటకు శ్రీయత ఎం. సభ్యవారా
యణగారిని నియమించిరి. ఈ సభావసంఘమునకు శ్రీయత
కాకినాడని వాగ్దేశికరావు పంతులుగారధ్యక్షులుగా
ఎన్నుకొనబడిరి. సభావసంఘ సభ్యుల యనుమతి రూపా
యణ. హిందీభాషాభిమాను లందరను సభావసంఘసభ్యులు
గా చేర గలరెదను. అని చెప్పి పుర ప్రాంతీయ కేసులు మహాసభ
రామదాను పంతులుగారు నేడు ప్రకటనార్థము మాట ప్రాసరి.

ఏలూరు తాలూకా ఆదిమాంధ్ర సంఘము

కృష్ణామండలమున సభ్యుల సంచారము
ఈ సంఘసభ్యులు ఆగ్స్టునెల 24వ తేదీ మొదలు కలుగు
సభ్యులకు, భీమవరం, ఏలూరు తాలూకాల గ్రామములలో
సంచారము చేసిరి. మారుతేన, తింగరావునాడెం, మల్లకరం,
వెదలంక, పోలకొల్లు, నర్సాపురం, ఎలమంచిలి, తంగయినాడెం,
కొత్తూరు, బలనుపూడి, మున్నగు గ్రామములలో సభ్యుల జరిగి
నవి. ఆసభ్యులు వెళ్ళుచుండమంది సభ్యులుకొచ్చిరి. ఏలూరులో
భూస్వామియును ముగిసిరికల, తాలూకాలోను సభ్యు
కును, నిమ్మబాతుల అభివృద్ధికిగాను సాంఘికవిషయము వివాద
విషయమున సభావసంఘము మున్నగువానిలొచ్చి పనిచేయు
చున్నవాయన ఆదిమాంధ్రవాయనము అను సభాసభి తేవేం
ప్రయోగం నే ఆదిమాంధ్రప్రతినిధిగా నియమింపవలెను వెనుకటి
సారి ఒక క్రైస్తవుని కృష్ణాజిల్లా ఆదిమాంధ్రుల ప్రతినిధిగా
నియమించిరి అని ఆసభ్యులలో తీర్మానము లామోదించబడెను.
ముగ్గురుగారు ఎం. సి. రాజగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగిన
ఆదిమాంధ్ర సభలో నూడ వీ ప్రాతినిధ్య కుక్రమమున తీర్మాన
భూమి పంపించెను. (విశాఖపట్నం తి. వార్త-ఏలూరు.)

బాబరు అకాలీనాయకుని అరెస్టు

పాలీసు నూపర్నాయు మృతినొందినను
వంజాబు దొరతనమువారి ప్రకటనము
భక్తా సింగును అరెస్టు చేసినపుడు వాంట్ల ప్రజామండలం
కలిగిన గాంధీమండలం మహాసభాసభ్యులలోనుండియు
కార్తవ్యగాను పనిచేయునందుకు తత్సాధ్యము అర్హత కలిగి
యును చనిపోయినందుకు వంజాబుగార్హుడు కార్యకర్తగా
వారును మిక్కిలి చింతించుచున్నాడు. ఈ దృశ్యము తరువెదిని
నెరవేర్చుటలో ప్రజామండలం వదలి, వార్తనుగాను గొప్పకార్యక
మాచేసి విభాగమును పంజాబురాష్ట్రమునకు కీర్తి కలిగించుట
సిరి. పిరుమావిన కార్యకర్త ఎల్లవారికి వాడకర్తగాను నుండే
దు. కాంగ్రెసునిధి కీర్తినిపరచుటగాను కృత్తి పూర్వ క
ము గ ను, యం ది యా దొ ర త న ము వా రు ను
నూడ వీయుద్యోగి కృతికి సానుభూతిని తెలిపిరి. కాన నీ ము
ద్యోగి చేసిన గొప్ప సేవను పరిరంజనముగా ప్రకటించుట యందే
యాదొరతనము తక్షణమును పంజాబు గార్హుడు కార్యకర్త
మావారు వీరవంతులను చేసిరి. చనిపోయినవారి కుటుంబము
లకును బంధుమిత్రులకును మహాపూజ్యముగా సానుభూతిని తె
లుపుచున్నాడు (ఆ. ప్రె.)

అమృతసరు అకాలీలు

నిన్నును ఊరేగింపు జరిగినది
నిన్న (8 వ తేదీ) ఉదయమున 2000 మంది అకాలీలు
సాదరతులను విస్తరించి నగరమునం దంతటను ఉర్రేలులు పెట్టిరి.
సాంఘికాలము మామూలు ప్రకారము స్వర్ణతేజాలయమునందే వీర
ములందగునలను జరిగింది. వానసంబాలను కార్మిరి. ఆ కెప్పు
చేయుచును వాయవ్యంబు సానుభూతిని తెలుపుట అకాలీలొప్పు
జరపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

నాగపూరులో మతకలహములు

160 మందిని అరెస్టు చేసిరి
నాగపూరులో కుమిదుగడ్డపండి వాచాలలో ఊరేగింపు
జరపరాదని జిల్లామేజిస్ట్రేటు చేసిన ఆ క్రమంబున ముగించినందు
లకు నిన్నటి (8 వ తేదీ) లకు 160 మందిని అరెస్టుచేసిరి. దాక్ట
రుభైరు, దాక్టరు పరంబే, దాక్టరు భోల్లూరు, దాక్టరు పాడ్ల
కను, ఒకల, తిక్క, ఛాండేక, మెత్తి, కియార్కూ, నా
ర క థే థే, తే క ము ఖు గా ర్లు ము న్న గు
ప్రజాఖులు పలువురు 8 వ తేదీన ఊరేగింపునకు వచ్చిరి. వారి
నందరిని నూడ వాల్లినవారు అరెస్టుచేసిరి. ఆ ఊరేగింపు మొలు
పాడునకు సాగియుండెను. గవర్నరుతోను మహమ్మదీయుల
తోను రాజకీయ లింగము జరగుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

ధిల్లీలో హిందూ మహమ్మదీయ

నాయకుల సభ
ఈనెల 11-వ తేదీన జరుగును
మాలావా అబ్దులలా అబ్దుల అహ్మదు ప్రకా
రము హిందూ మహమ్మదీయ నాయకులసభ ధిల్లీలో యూనెల
15-వ తేదీన జరుగును (ఆ. ప్రె.)

అమెరికా ఎన్నికలు

ప్రజాస్వామ్యవాదుల విజయము
న్యూయార్క్ నంబరు 7:—తేజవంతి : విభక్త తేజము
లందు ఎన్నికలచే రాజకీయపరిస్థితులకు వివేచిములు బయలు
దేరలేదు. కెంటుకీగర్నరుకు పీఠుగారిని ఎన్నుకొనిరి. ఇదితే
దిశము. ఇతడు ప్రజాస్వామ్యవాది. 1920 లో రిపబ్లికను
పొందిరి. కీర్తికేసులకు దిల్లింగంగానూ నే యు నైకై స్టేట్స్
నెటునభ్యర్థకుగ పార్లమెంటుగాను ఎన్నుకొనబడిరి. న్యూయార్క్
అసెంబ్లీలో రిపబ్లికనుత ఎన్క్రక ఎన్నుకొనబడిరి. న్యూ
యార్క్నగరములో నువీము శ్యాంకాస్థానములో అంధుడు
ప్రజాస్వామ్యవాదుల ఎన్నుకొనబడిరి. ప్రజాస్వామ్యవాదులలో
కలరాములకు కలగజేయునట్లు పార్లమెంటు ప్రయత్నించిరి.
కాని పాతము విఫలమయ్యెను. ఒకవేయి పురపాలక
సంఘమునకు ముగింపుకొల్పగా రెన్నుకొనబడిరి. ఇదియే వా
రెన్నుకొనబడుటకు ప్రథమము.

కీర్తికేసులకు మాదిరెడ్డి వేంకటేశ్వరరావు నాయుడుగారు

రాజమండ్రి మ్యూనిసిపల సంఘమున చిరకాలము కొన్ని
అవగాను, కొంతకాల మధ్యకాలమును సంకీర్ణ మాదిరెడ్డి వేంక
టేశ్వరరావు నాయుడుగారు యూనెల 6 వ తేదీ గాత్ర కళాఖ
పట్టణమున మృతిజొందిరి. ఈ సంవత్సరము చెప్పి పురి వానిన
సభ ఎన్నికలకు గోదావరి మండలపరిషత్తుగా నిలచివారి
లో వీరొకరు. వీరి కేవలము రాజమహేంద్రవరము తీసికొని
వచ్చి గొప్ప ఊరేగింపుతో శ్మశానవాటికకు గోదావరి దయాన
ముచేసిరి. (న్యూజివిలేజరి రాజమండ్రి). నాయుడుగారి ఆకాల
మరణమును సూర్యన ప్రతితివార్తను ప్రకటించునని చెప్పియును
కాంతయు సంభాషణ జొందు వారికుటుంబము వారిని బంధు
మిత్రులకును సానుభూతిని తెల్పించుచున్నాను. (ఆంధ్ర ప్రె.)

అఖిలభారత మితవాద మహాసభ

ఈసభకు అధ్యక్షుడుగా నుండుటకు
డాక్టరు పుష్పగారు అంగీకరించిరి
రాజోపు క్రిష్ణ మను నెలవులలో పూనాలో జరిగినపుడు
అరక అఖిలభారత మితవాద మహాసభకు అధ్యక్షత వహించవలె
నని మీరు కోరినందున నే సంగీకరించెదనని ౪౦ తేదీన మార్
పుష్పగారు ౪౦ మారంబే వాడియాగారి లండను నగరము
నుండి తిరివార్త సంచిరి. (ఆ. ప్రె.)

న్యాయస్థాన వార్తలు

క్రిమినలు రివిజన్ పిటిషను
మా త్య నే ర ము
(న్యాయమూర్తి వాలరుగారి యెదుట)
వేలంగి కాపురమును మార్గ నూపన్న అను వాతని వంశ
యజ్ఞించిరిని మార్గ చివరానున్న ము యెంబం ను వివాద
కాకినాడ జిల్లాజనలు మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో దావా చేసిరి.
మేజిస్ట్రేటు మద్దయిలనై నేము యు జా పు గా లే న ని
కేసుకు కొట్టివేసిరి. అది కప్పనియు మద్దయిలను నెవనన్ను
విచారణకు బంతులై నియు హైకోర్టులో క్రిమినలు రివిజన్
పిటిషనును తంజా పూర్వపురాధిపతులుగారు ఇ.ఎల్.
థారంటుగారు దాఖలుచేసిరి. న్యాయమూర్తి న్యాయవాదుల
వాదముల నంగీకరించి మద్దయిలను మరల కాకినాడ జిల్లాజనలు
మేజిస్ట్రేటు విచారణ జేయలెననిరి.

మడకశిరా

బ్యాడ్ విప్లవ కల్పన
నంబరు 4:—కేటి సా.కంఠవంతున 'మడకశిరా బ్యాడ్
విప్లవ కల్పన' ప్రథమవార్త కొత్తము శ్రీమంత యం. గోపరా
జుగారి భవనమున జరుగవలసియై, పోషకులు మాత్రమేగాక,
పురవాస్తవ్యులలో, ప్రత్యేకముగా ఉత్సాహమున కావ్యనిం
కు బడిన, వతిగొండరు గౌరవయు లాభనము నలంకరించి,
దిగ్గజలాహరారుల నెల్ల రాంగించి, తాలూకా పుష్పాద్యలం
కృతులు వ్యాయా మారములు జేరి.

శ్రీయత తుడికి గాక. పేరరాజుగారి వలక వచ్చుచే
కొన్ని పద్యములు రచించుచుండెను వారా వ్యాయామారా
మమునందు నేలమీదఁచు దుప్పడి యాపకస్థానభావము బుద్ధివతు
లట్లు మిత్రులకు వివరించి, ఆత్మతీ యచ్చటి వారి ఉద్బోధి
న యానంద మమేయము. ఎం. భాస్కరాశ్రమి

పుదుక్కోట సంస్థానము
గవర్నరుజెనరల్ ఏజెంటురాక
మృతానురాధానిలోని స స్థానములను పరిశీలించుటకు
గవర్నరుజెనరలు గారచే నియమించబడిన ప్రతినిధియొను, సునా
యోజినిధి యగు పి. మెక్వీక, వి. సి. జి. గారును 10 వ తే
దీ సాయంకాలముకు పుదుక్కోటవచ్చెడి రియం, ప్రత్యేకప్రధ
ర్థమునందుగల మార్పును తెలియజేయుటకు అప్పుడే ప్రాంతీకు
లో ఉత్సాహచేయుచునియు తెలియజేయుచున్నది. వారిని
15 వ తేదీ సాయంకాలము భుజు నుండురు (ఆ. ప్రె.)

ఆంధ్ర పత్రిక

1928 వ సం॥ నవంబరు నెల 9 వ తేది

శుక్రవారము

రాయల్ కలెక్షరు నర్సిను కమీషను

స్వరాజ్యము తేనెండుచే భారతన్ని మొట్టొక్కటే యిట్లుగాను లోనగుచున్నదో తెలిసికొనుటకు రాయల్ కమీషను నియామక మొక్కటిచాలును. స్వరాజ్యము స్వరాజ్యమని భారతీయుల దోషించుచున్నారు. కాని చేదవకు దెచ్చుటకు అధికారులు యత్నించుటలేదు. దేశమునందు ప్రజలకు ఆర్థికదౌర్భాగ్యము నెవరించుటకు మార్గముల నరయురయిరి. అధినివేశరాజ్య భారతీయుల దుష్కరిని మాన్యుటకు మార్గము గనుపించదు. ప్రజలకు సంపదల కీర్తిని గాంచిననాచుకులు కారాగృహములలో మ్రగ్గుచున్నారు. ప్రజల జన్మస్వాతంత్ర్యములకు భంగము వాటిలుచున్నది. ఇకను నెన్నియో కష్టములు ప్రజల నావరించియున్నవి. ఇవియన్నియు వెంటనే పరిష్కారముగలుగు, అధికారులద్వారములో నపసము గాదు. వెంటనే పరిష్కారము గావలసింపజేసిన ఏదో యూరపియను స్వేచ్ఛలోని యున్నతోద్యోగుల వేతనసమస్యయే. ప్రపంచములో నేదేశమునందును ఇండియను సికిలుస్టర్లను వారనుభవించెడియధిక వేతనముల నెసగుటలేదు. నర్సిను యద్యోగులవలన, దేశమున కెంతధన నష్టము గలిగెనో దాదాభాయినారోజీ, దీగ్వి మొదలగు సంస్కర్తలు కనుగొట్టినటుల వివరించియుండెడి. వీరివేతనములు వెనుకటికన్న విశేషముగ పెంచబడెను. మాంటాగుగారు ముందుగ నర్సిను ఉద్యోగులకు తృప్తి గలిగించుటకు, వారివేతనములను హెచ్చుజేసెను. ఇప్పుడు అవియు జాలక నింకను హెచ్చుజేయవలెను మొర వినుపించుచున్నది. రాయల్ కమీషనువారి కగువ్యయమును నిరాకరించి సామాజ్యశాసనసభవారు తమయస్యమృత జూపినను, రాజప్రతినిధిగారి స్వయమును మరల పునరుద్ధరించిరి. సంస్కరణములవలన, హిందూదేశవ్యయభారము మిగుల హెచ్చెను. దీనిని భరింపటకై, ప్రజలపై క్రొత్తపన్నుల నేకములు విధించబడెను. మరల నర్సిను ఉద్యోగుల హెచ్చువేతనములను హిందూదేశము భరింపవలసియున్నది. ఇక్కడకొంచెము గను, అక్కడకొంచెముగను వ్యయమును తగ్గించినంతమాత్రమున ప్రయోజన ముండదు. వ్యయప్రవాహము పొంగి పొరలుచుండ, దాని హిందర చిన్నిచిన్ని అడ్డకట్ట లేమి నిలుచును?

రాయల్ కమీషను డిల్లీలో మొన్నటిదినము గూడెను. దీని ముఖ్యోద్దేశము నర్సిను యద్యోగుల వేతనములను పెద్దది జేయుట యనుటకు సరిదియగును లేదు. ఈ యుద్దేశమునకు దోడుగ ఎరికొన్న సంధ్యములు చెప్పబడెనుగాని యవి నామమాత్రమని డిలచబడుచున్నవి. ముఖ్యోద్దేశము మరుగుచుచుటకు వీలులేదు. కలెక్షరు నర్సిను కమీషను వారు ప్రతినిధించిన క్రొత్తకట్టెను గాంచిన, కలెక్షరు కలెక్షన్లను కలెక్షన్ వారిని ప్రేరేపించిన ముద్రములు మరల పొడిగియున్నవి. యూరపియను యద్యోగుల వేతనములను వినుక క్రొత్త రాగి, అరపాలనమునందు ఉన్నతకరిమాణమును నిలుపుట మనస్సర మని సూచించబడెను. ఇప్పుడును అట్టి

సాక్షి గనపించుచున్నది. పరిపాలనాపరిమాణమును నిలుపుటకు, యూరపియను యద్యోగుల వేతనములకు గావలయు నను క్రొత్త యొకటి గలదు. పరిపాలనా శ్రేష్ఠతను నిలుపుటకు, యూరపియను యద్యోగుల లావశ్యక మను సిద్ధాంతము సంగీకరించుచున్నంత వరకు, వ్యయకరమును నిట్టివర్గాలులు చేయబడుచునే యుండును. పరిపాలనా శ్రేష్ఠతకు గాని పరిమాణ మనకు గాని, ఒకకొలత గనపి పడు. భారతీ యద్యోగులను నియమించిన మాత్రమున, పరిపాలనాపరిమాణము పీడించు నని వాదించుట యర్థరహితము. రాజపు ఇరువది సంవత్సరములలో యూరపియను యద్యోగుల సంఖ్యను క్రమముగ నేమయిన తగ్గించుటకు సాధ్యపడనాయని, యొక క్రొత్త గలదు. ఇరువది సంవత్సరములలో పల నయినను భారతీయద్యోగులను నియమించుటకు సాధ్యముగాకవును. దేనిపోని యాశలతో నిక బని ఏమి? నైపుణ్యముతో భారతీయులకున్నతోద్యోగములు లభించుటకు ముప్పదిసంవత్సరములలోపల గాని ఎటుల సాధ్యపడదో, ఇతర స్వేచ్ఛలందు నైపుణ్యము లటులనే సాధ్యపడ దని తేలుచున్నది. ఈలోపుగ స్వేచ్ఛపాలన మిచ్చినను, భారతీయద్యోగులను నియమించెడి అధికారము ప్రజలకు లభింపజాలదు. సంస్కరణములద్వారా స్వరాజ్యము బడయ నెంచువారి సంగతిని గుర్తించి, ఇక నయినను వేరుమార్గముల నన్వేషించుట భావ్యము.

భారతీయద్యోగులను నియమించిన మాత్రాన స్వరాజ్యము లభించు నని భావించగూడదు. యూరపియను అధికారవర్ధనమున ప్రాందవాధికార వర్ధము నిలిచియుండుట దప్ప ఎక్కడు లాభము గలుగజాలదు. ప్రస్తుత పరిపాలనా విధానము మారి స్వపరిపాలనమునకు చోటిచ్చిన గాని, ప్రతేచ్ఛ నెలవెలాలదు. కాని సంస్కరణములను నమ్ముకొనిన స్వరాజ్యము లభింపకపోవుట యుండు, ఉన్నతోద్యోగములు ప్రాందపుల పాలబడుట నైపుణ్యము సిద్ధింపజాలకు. నర్సిను యద్యోగుల వేతనములు, అల్ల వెన్నులు, వెన్నులు, మొదలగువానిని ఎంత వరకు వృద్ధిజేయవలయునని యడుగుబడుచున్నది. ఇప్పుడిచ్చెడి యత్యధిక వేతనములు అల్ల వెన్నులు నైపుణ్యము, యూరపియను యద్యోగులకు చాలనియెడల హిందూదేశము వారి విహాయమును కోల్పోవక దప్పదు. వెనుకటి యంత శ్రేష్ఠముగ నుండకపోయినను, భారతీయద్యోగులతో ఎట్టులెటులో పరిపాలనమును జరుపుకొనగలదు. దుర్భర దారిద్ర్యము ననుభవించుచున్నపుడు, పరిపాలనా శ్రేష్ఠత కాశవడిన లాభమేమిందును? హిందూదేశముకొరకై, యూరపియను యద్యోగులు ఇంతటి కష్టములకు లోనుగానక్కరలేదు. హిందూదేశ మియగలిగెడి వేతనములు సరిపోయెడల, వారు స్వదేశమునందే నిలువవచ్చును. పరిపాలనము ఎట్టులెటులో జరిగిపోవుచుండును. హిందూదేశ మియగలిగిన తెలియజెప్పుట భర్తృమయినను, అటులజెప్పుట కధికారమెవరికిగలదు? భారతీయులు తమ మనభావములను వ్యక్తీకరించుటవలన లాభ ముండదని ఇది ఎంతో నైపుణ్యముయ్యెను. ఇంగ్లండు ఎటుల నిర్ణయించిన అటుల తేలయొగవలసిన స్థితి ఏర్పడినది. యూరపియను యద్యోగులు హిందూదేశమున కక్కరలేదనినను, వారి నిక్కడకు బంపించుటకు గాక, వారి వేతనములను గూడ హెచ్చించెదరు. ఇట్లము లేరున్నను, యూరపియనునంతను హిందూదేశము భరింపవలయును. అండనుటయు మొదలగు వృత్తి లెటుల సాక్షాదించిన నటుల జరుగు

చున్నది. ప్రజలెట్టి దుస్థితి ననుభవించుచున్నారో సరియే, ఉన్నతోద్యోగులకు మరింత హెచ్చుజీముల నిచ్చిన గాని, యీ వృత్తికిలు తృప్తిజెందవు భారతవర్షపు నిస్సహాయస్థితిని గ్రహించుకొంతకన్నను వేరునిదర్శనము లేవి గావలయును ఇంకను సహకారమును నమ్ముకొని దాని వలము క్షిగులుగు నని భావించెడి వారిని గాంచిన జాత్యగును. రాయల్ కమీషను నియామకమున ఏ శాసనసభ లాటంకపరుపగలవు? శాసనసభలన సంస్కరించినను అంతరింపజేసినను, ప్రస్తుతదస్థితి దొలగనేరదు. రాయల్ కమీషను నియామకముక్కరలేదని ఎల్ల రుద్దొప్పించినను, సమర్థుగా బోలు మితవాదులు విచారణసంఘమునందు సభ్యులగుట కంగీకరించుట విపరీతముగ గనుపించుమానదు. సహకారమార్గములన గలిగెడి చెడగుల నిందుమూలమున గ్రహింపవచ్చును. దేశమున కెట్టి యావమానములు చెకూరినను, ఇట్టి సంఘములలో పాల్గొనిన ఏవ్వలలాభమో గలుగు ననియు, దానిని పోగొట్టుకొనుట భావ్యము గాదనియు, సహకారవాదు లెప్పటికప్పుడు వాదించుచుండును. ఎప్పుడును ఏ స్వేచ్ఛాకార్యమో వారి దృష్టి నాకరించుచుండును. ఆత్మశౌరవమును నిలువ బెట్టికొనుట ముఖ్యధర్మమని వారు భావించుట, ఎప్పటి యవమానముల నప్పుడు మరచి, ఉన్నదానితోనే సంతృప్తిజెందెడి మనోవైఖరియే, పరాధీనభావమును వెంపొందించుచుండును. రాయల్ కమీషను కద్యుట లగు శ్రీకృష్ణుగారు, విచారణోద్దేశములను గంభీరముగ తెలియజేసిరి. ఈ కమీషను రాజకీయసంఘము గాదనియు, స్వేచ్ఛాత్రస్తిహింసక విచారణసభ యనియు, వీరు జలికరి. రాయల్ కమీషను, ఇండియా ప్రభుత్వమునకు గాని, ఇండియా రాజ్యాంగ మంత్రీకి గాని, బాధ్యత విహింపదట. ఇయ్యది సరాసరి సార్వభౌమునికే మాత్రమే బాధ్యతవిహించుట. శ్రీకృష్ణుగారి ప్రతిపాదనము ప్రకారము, కలెక్షరు నర్సిను సంఘమును గూర్చి ముచ్చటించుటకే వీలులేదు. సంఘనిర్ణయములను విమర్శించుట కవకాశ ముండదు. విచారణ త్వరలో మిగిసి, రిపోర్టు మిగుల త్వరితముగ వెలువడ వలయునట. విచారణ యయినను అంతయు బహిరంగముగ జరుగదట. రహస్యముగ సాక్ష్య మియ్యదలచు వారటుల జేయవచ్చునట. కలుపు రీయవకాశము ను పడొందించుకొందురని యూహించవచ్చును. విచారణ ఫలితమేమగునో తెలిసిన విషయమే. ఉన్నతోద్యోగుల వేతనములు హెచ్చింపబడుననుట స్వతస్సిద్ధము. విచారణ తంతు నామకార్యము జరుగును. ఇందు నలన దేశము గ్రహింపవలసిన పాఠమేమి? స్వరాజ్యము లేకుండుటచే ప్రతేచ్ఛ కేలుల భంగము వాటిలుచున్నది. స్వరాజ్యమును సంపాదించుటకు దేశము తన యావచ్చుకీని వినియోగింపవలసిన తరుణ మాసముయినదని భారతీయు లెల్లరు గ్రహింతురు గాక!

శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు; ఇండియను కాన్ఫరెన్సు

శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి వర్ణనమువలన దేశమున కెట్టి ప్రయోజనము గలిగెనో సప్రకారి వర్ణనమువలనను నట్టి లాభమే గలిగెను. పరాధీన దేశపు మొరల నెవ్వరును ఆలకింపజోరని, స్వప్రముయినది. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు, ఇండియను కాన్ఫరెన్సు ఫలితములగూర్చి తమ యభిప్రాయమును స్పష్టముగ తెలిపిరి. వెనుకటిన్న వీరి కష్టము దూరమౌచి గుడిసెలు దోరును,

అంతఃపురమున నివసించుచున్న వారందఱును
తమ మంత్రమును విలువలుగలవలయును. శాస్త్రము
ప్రపంచమునందును, కేవలమును పరిశీలించుచు
మయ్యెననియు, అక్కడ ప్రజలు ఎక్కువగా విరోధ
భావము గలవలయుననియు, కేవలము మంత్రమును
మొకటి కింగుగారు కాన్పరెన్సులో సూచించిరి.
బహిరంగ సభలలో మాటలాడ
గూడదని కింగుగారు శాస్త్రముగారికి వెళకనే నిబంధన
నిచ్చిరట. కాని శాస్త్రముగారు తమ యజ్ఞాసము
లను కట్టిపెట్టరయిరి తుమ్మి నూడడిముక్క డగ్గిన
నుండవా? కింగుగారి ప్రతిపాదనము నాధారముగ
దీసికొని స్వల్ప సేనానిగారు తమచర్యను సమ
ర్థించుకొనిరి. శాస్త్రముగారిని రావదని జెప్పుట
తుడకు మందదయ్యెనని స్వల్పగారు సంతృప్తి
జెందిరి. ఈసందర్భమున శాస్త్రముగారికి రహస్య
మును బయల్పరిచిరి. ఇంతకాల మీరహస్య
మును దాచిపెట్టిన శాస్త్రముగారి ధీమతి కొనియాడ
వచ్చును! ౩౪ జెన్సిమెన్ రాబర్టువనిగారు దక్షిణా
ఫ్రీకాకు వెడలునపుడు, వారితోగూడ శాస్త్రముగారిని
ప్రభుత్వమువారు పంపదలచిరి. కాని, శాస్త్రముగారు
దక్షిణాఫ్రీకాకు వచ్చినయడల పూటగూళ్ల బఫెదొ
రక దనియు జెల్లవారు శాస్త్రముగారి సహమానితు
లనియు, దక్షిణాఫ్రీకా ప్రభుత్వమువారు దెలిపిరట.
ఇంతటితోబోక శాస్త్రముగారు ఎచ్చనెడల, రాబర్టు
సహగారికీగూడ తగు సత్కారము జరుగదని వారు
భయపెట్టెరట. రాబర్టువనిగారిని కిష్టములలోనికి
దింపుట కిష్టము లేక శాస్త్రముగారు వెడలరయిరి.
అశ్వారు మహారాజుగారిని స్వల్పగారు రిటీవల తమ
దేశమున కావ్వసించియుండిరి. శాస్త్రముగారి కిదివరకు
జేయదలచిన మర్యాదనే అశ్వారురాజుగారికిగూడ
జేసెదరో, లేక వారి కెక్కుడుగౌరవము జూపెదరో,
మందు గాని తెలియదు. శాస్త్రముగారు దెలిపిన
సంగతిబట్టి, పెద్ద చిన్న యను తాంతమ్యము లేక
భారతీయు లందరియెడలను దక్షిణాఫ్రీకా ప్రభు
త్వమువారికొక్క రీతిగనే ప్రవర్తించెద రని స్పష్ట
మగుచున్నది. దక్షిణాఫ్రీకా యనుభవము శాస్త్రము
గారికుండుటచేకనే, వారు ముందుగ నిరరరాజ్య
ములకు వెడలియిండిరి. స్వల్పగారు గూడ ఇతరు
లను ముందుగ సమాధానపరచి స్వల్పగారిని చివ
రకు సమాధానపరచు నెంచిరిగాని, వారి ఎత్తులు
నాగిరాకబోయెను. స్వల్పగారు ఏమాత్రమును
మెత్తపడరయిరి. బోయరు ఆదర్శములని శాస్త్రము
గారికి నుండు దెలిపినందులకు స్వల్పగారు మండి
కడిరి. కాని శాస్త్రముగారు మరల నాపదమునే
వాడుచున్నారు. ఈమారు స్వల్పగారి కెట్టి
అగ్రహము గలుగునో దెలియదు. దక్షిణాఫ్రీ
కాలోని భారతీయుల యెడ నెట్టి వైషమ్యభావము
ప్రబలుచున్నంతవరకు, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములో
సురక్షితముగ నుండ విలులేదని, శాస్త్రముగారు
దెలిపిరి. శాస్త్రముగారికి ఇట్టి భీతి గలిగినపుడు,
రిదితరు తెలుల భావించురో యూహించవచ్చును.
సామ్రాజ్యమున కెట్టి ముక్కు వాటిల్లనున్నదో
ఇందునుబట్టి యూహించవచ్చును. స్వల్పగారి
ఎత్తులు విజయము గాంచజాలనని, శాస్త్రముగారు
గూడ భావించుచున్నారు. ఇందు ఆశ్చర్యమేమియు
లేదు. ఎత్తులవలనకు మంత్రాంగమువలనను, భార
తీయుల హక్కులు రక్షించబడుననుటకల్ల. స్వల్ప
గారు దేశగౌరవాను భంగపఱచినటులు నొడి
యము లేదు. లేనిపోని యాశల జెట్టుకొనక,
ప్రజలు తాము అవలంబించదలచిన ప్రతిక్రియలను
ప్రదానించువలయునని, శాస్త్రముగారు హెచ్చరించు
చున్నారు. కేవలములో జరిగిన అన్యాయము
దొలగ నని నిశ్చయ మగువరకు ప్రజలు తమ

ప్రయత్నములను విడువగూడదని శాస్త్రముగారు
ప్రోత్సహించుచు తుంతు సంభాషణముగ
నున్నది. ఆరివిసెంటుగారు నైతము ఇట్టి యభిప్రాయమునే
దెలుపుచున్నారు. మితవాదనాయకులు
నైతము నిజపందర్శములను గ్రహించుట సంతస
ప్రదమయినను, ఇంతవరకును వారి కోర్కెలా
చరణలోనికి రాకుండుట శొచనీయము. సామ్రాజ్య
సమావేశబహిష్కారముగూర్చిఎట్టికని జరిగియుండ
లేదు. సామ్రాజ్య ప్రదర్శన బహిష్కారముగూర్చి
మితవాదనాయకులు చలనము జూపియుండలేదు.
తాత్కాలిక ప్రేరేపమును వెలిబుచ్చుటవలన లాభ
ముండదు. క్రియారహితమగు అనిమ్యత తీర్మాన
ములవలన, కఠినతలు చక్కబడనేరవు. ఇకముందు
దియినను మితవాదనాయకులు తమవంతము నెంత
వరకు చల్లించుకొందురో చూడవలయును.
విశుద్ధసహాయనిరాకరణము
కాంగ్రెసునాయకులు జేరి అకాలి కేసులలో
కోర్టులందు వాదము నలుపనెంచుట, మిగుల
యభ్యుక్తముగ దోచును. ఇట్టి పద్ధతిని సుక్రసిద్ధ
నాయకు లవలంబించుటవలన సహాయనిరాకరణో
ద్యమ మంతరించు ననియు, పంజాబునందును
బెంగాలునందును తీవ్రస్పందింపుములు ప్రయోగింప
బడెడి నీ ఘమమునందును సహాయనిరాకరణ
ధర్మము ప్రజ్వలింపట ముఖ్యమనియు, కాంజేషు
కాంగ్రెసు సంఘము వారు డాక్టరు కిచ్చూ గారికి
లింతి సంపిరి. తాత్కాలిక ప్రయోజనములకారకు,
ధర్మమును త్యజించుటవలన, ప్రజాప్రబోధ మంత
రించును. ప్రజాప్రబోధ మంతరించిన పిమ్మట,
వ్యవహార మంతయు మొదటికివచ్చును. మహాత్ముని
కృషి యంతయు బూజుదెలో బోసిన కన్నీరుగును.
మహాత్ముడు విడుదల యగునప్పటికి, నాయకు
లేమని సమాధానము జెప్పనెంచిరో దెలియదు.
సామ్రాజ్యసమాఖ్య
సామ్రాజ్యసమాఖ్య ఏర్పడవలయు ననియు,
సామ్రాజ్యమునకంతకు పార్లమెంటు ఏర్పడవలయు
ననియు, సామ్రాజ్యభిమానులు పలువురిదివరకు
దెలుపుచుండిరి ఇప్పుడెట్టి యుత్సాహమంతరించు
చున్నది. కాలనీలమంత్రులకు గూడ సామ్రాజ్య
ముపై విశ్వాసము దగ్గుచున్న దని, వారి యుపన్యా
సముబట్టి గ్రహీతవచ్చును. ఆఫ్ఝేలియా మంత్రు
లగు బ్రూసుగారు, లండనులో నిటీవల గావించిన
సభలలో సామ్రాజ్యసమాఖ్య యంతరించె ననియు,
సామ్రాజ్యపు పార్లమెంటు నేర్పలుచుట తెలివి
లిక్కువ యనియు వాక్కుచ్చిరి. ప్రస్తుతకణిణామ
మేమాలము ప్రోత్సహ మొసగకున్నది.
మరియొక హత్య
బాక్సింగు అను ముస్లియుద్ధ ప్రదర్శనకు
ందు ఇంతకుము న్నొక హత్య జరిగెనని వార్తలు
వివరించెను. డెన్మార్కులో నిటీవల జరిగిన బాక్సింగు
ప్రదర్శనమందు, ఇవాన్సు అను నాంగ్లేయుడు
ప్రాణమును కోల్పోయినటులు వార్తలు దెలుపు
చున్నవి. జనిపోకున్నను, ఘన ప్రదర్శనములలో
బల మగు గాయము లిగివున్నను దగులుట సభ
విచిత్ర. ఏవిధమున జూచినను, ఇయ్యది క్రూర
మగు క్రీడ యనియు, సాగరిక ప్రపంచము దీనిని
నిషేధించుట నేరమనియు భావింపవచ్చును. ఇకముందు
దయనన, సామ్రాజ్యదేశములందేమైన సౌచలనము
గలుగునమో చూడవలయును.

స్థానిక వార్తలు
శ్రీధర్మవర్యులు:—జ్ఞానమునకు సంబంధించిన
వందల ది. కాజగోపాలాచార్యగారి ఆయుర్వేదాశ్రయమున
శ్రీధర్మవర్యులు భక్తిపూర్వముగా జరిపిరి. ఆయుర్వేద
వైద్యులు కొందరు విచ్చేరిరి.
కాననసభ-ఆదిమాంధ్ర ప్రతినిధి:—చంద్రాను
కాననసభకు ఆంధ్రదేశమునకు యుద్ధన ఆదిమాంధ్ర సభ్యుల నయి
జను నిజమింపవలయుననియు, వారిలో ఏమారు కాపురముగ
నిరాలజెట్టి తేవేయిదగుగారిని ఒకకథ్యుడుగ నిజమింపవలయు
ననియు సర్వాప్రకారం, భీమరంగ, యెలూరు, కణుక తాలూకాల
ఆదిమాంధ్రమహాసభలు తీర్మానించెనని, విశేషముగా దెలుపు
చున్నాడు.
ఒక బహిరంగసభ:—మదరాసు మహాసభ
రిమిళాడు స్వరాజ్యపక్షముల యాజమాన్యముక్రింద నుండు
10 వ తేదీ సాయంత్రము 5.5-80 గంటలలోపల నొకబహి
రంగసభ జరుగును. శ్రీ ఎస్. కర్తముర్తిగారు “ఎన్నికలు, మా
రిక కాననసభ”ను గూర్చి యావస్థసీమరు. ఇ. బి,
టి. రంగ చారిగారు సభాభ్యుత్థులుగా నుండురు. ఎల్లడ విచ్చే
య వ్రాకిరులు.
ఉత్తరప్రదేశ్ జిల్లా కలెక్టరుసభ, నైల్లూరు
చైరధ జిల్లాలో నుండు 10, 11 తేదీలో మాత్రా
నా అడ్డము లభిపురభి, అజాదు హింద, పత్రికా సంపాదకుల
(మదరాసు) అభ్యుత్సాహకర జరుగును. శ్రీ ఎస్. శ్రీనివాస
అశ్యాంగార, బాబు అబ్దుల హమీదుగారు, ఎస్. ఎ. హఫీ
మహమ్మదుసాహెబుగారు విచ్చేయుదురు.
మదరాసు జవల్ అస్సెటిలో చూడుకొన్న మండి
కొల్లూరి కర్తముర్తిగారు ఎం. బి. బి. ఎస్. విశాఖపట్టణ
ముందు ఆన్లైన్-మాక్ వరకు మహాసభలచేయుటలో ఆసక్తింట్లు
జైకర్తరుగా నిజమింపండి విశాఖపట్టణమునకు వెడలిరి విలిట
లిలో నొకకమిషను ప్రభుత్వముచే రాయన కీయదలచిరి గాని
ఆజన ఆయుర్వేదము వర్గంలో దా ఆసక్తింట్లు జైకర్తరు సంగ
మరిచిరి.
సిండికేటు అభ్యుత్సాహ:—ఆర్. వెంకటేశ్వరుగారు,
ఎం. ఎ. ఎల్. టి. రి. ఆర్. కాలేజీ, (సినిపాట, నల్లూరు,
యెల్లు ప్రాయుచున్నారు:—మదరాసు యూనివర్సిటీ
సెనేటులో నొకకమిషను సెండికేటుసాహాయము
ఎనిమిదింటిలో నొక కేంద్రాని అభ్యుత్సాహ నిలదిరి.
ఉపాధ్యాయునిగా విద్యాభ్యాసము కాలేజీలో 28 యేడ్ల
నండి పనిచేయుచున్నాను. ఇంతకాలము విద్యాభ్యుత్సాహిని శ్రీ
నిత్యము పొలుబడుచున్నాను. 12 యేడ్లకాలము తెలుగు జన
నకు అనువరతిక సంపాదకునిగా నుండిని శాస్త్రముచరిత్రాంశ
విజ్ఞానపరిశోధన జేయుటకొన్ని తెలుగుగ్రంథముల రచించిరి.
కొన్ని అంగ్లేయ వ్యాసములు వ్రాసిరిని. నేను సిండికేటులో
పనిచేయుటకు ఆకాశ మిశ్యుకలెనని వేచుచున్నాను.
జంతుహింసా నివారణ సంఘము:—మదరాసు
జంతుహింసా నివారణసంఘము (ఎస్. పి. సి. ఎ.) ప్రతిసంవత్స
రము ఒకవారము జంతుహింసానివారణ ప్రచారమునకై వినియో
గించులెనని, రాష్ట్ర హింసదగల వివిధపాఠశాలల అధికారులను,
మతాధికారులను కోరయిండిరి. వారు వారికి సహాయము
జేయద మని సమ్యక్ము నియ్యటచే నుండు 11 వ తేదీతో
ప్రాంధ్ర మయ్యేవారము నొకటిని ఎం. కు. వ. ల. యెడల
మాజికోటికి గల వాక్యతను తెల్లపడియు (ప్రచారమునకు
వినియోగించునట్లు యేర్పరచిరి ప్రతివిద్యాధియధికారులను
చర్చి అధికారులను ఈ విషయమై కనగ సహాయము నొర్పి
సంఘమునకు మేము జేసెడియు దెలిపెదముగా. భూమి గను
గూర్చి బాబుకు జెప్పవలసినది, ఈవ్యసంపదలసినది యగు
వ్యసములు సైనుముయొక్క గౌరవకార్యవ్యవహారం,
మదరాసుగడ్డ తొరకును.
మహారాష్ట్రుల కొల్లూరుకేసు
ఇద్దరువ్యక్తులు చరి రెండు కేసులకు నొకరినొకరు
(ఆ. పే.)

విశేష వార్తలు

నష్టపరిహారములు

జ్వరము కిచ్చుటకు శక్తిగలదా యని
నిచారించుట కొక ప్రత్యేక ఆర్థిక వేర్తలసంఘము

పరాసుల వైఖరి

అమెరికనుల యభిప్రాయము

అందక, నవంబరు 7:—రాత్రి 7:30:—ప్రెస్సు పత్రికా విలేజు వాషింగ్టన్ నుండి ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—నిజముగ జర్మనులనుండి వేర్తల మొత్తమును రాబట్టుటకు పోయింకేర గారు గోరువో ఎంతసామ్య విధముగ ఇప్పుడు యుద్ధం అవిధానము చేర్చుచుటకు ఏల అవాంఛనీయమున కలగ జేయవలెనో యునైటెడ్ స్టేట్సువారికి రెండే ప్రభుత్వములు తోనున్న యుద్ధం. పోయింకేర గారికి ఇంత గర్భము మొత్తమును రాబట్టు కొనని ప్రయత్నము లేక పోవలెను. లేదా జర్మనీని విచ్ఛిన్నము చేయుటకైన ప్రయత్నించు చుండవలెను. లేదా ప్రత్యేక ఆర్థిక వేర్తల నిష్పత్తి భావమును వారు నమ్ముకుండగల సూచకలెను. ఇట్టిసంఘము నొకదాని చేర్చుకొని జర్మనుల కంత శక్తిగలవో కనుగొనవలెనని యునైటెడ్ స్టేట్సు ప్రభుత్వము వారు అందరి కంటే ముందుగ తెలియ జేసిరి. అట్టితరీకి ప్రత్యేక ఆర్థిక వేర్తలచే నూడియుండు విచారణసంఘము వారిపై పరాసులు అమెరికనులు కడువో యునైటెడ్ స్టేట్సు ప్రభుత్వమువారు దురుద్దేశ్యముతో నున్నారని యనుట యనిపించుకొనును.

జర్మను వాతీయవాదుల పాలనము

ప్రెస్సు పత్రికావిలేజు లెన్స నుండి ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు:—క్రాత్త ప్రభుత్వము చేర్చుట చేయుటకు జర్మను వాతీయవాదులు తమ కార ప్రయత్నము వాక్కుల ప్రాప్తికొరకు కడగింపిరి. వాతీయవాద్యములలో పాల్గొను వర్తకులందఱు తోడ్పడగలరని తెలియజేసిరి.

ఇంగ్లీషు సభజరుగుటకున్న కష్టములు

అందక, నవంబరు 8:—ఉదయం 12:35. ప్యారిస్ నుండి ప్రెస్సుపత్రికా విలేజు ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు:—(ప్రత్యేక ఆర్థిక వేర్తల విచారణసంఘమును మానుకొనవలెనని ఆయా ప్రభుత్వములవారిసభలయిన జరుగవలెను. ఈసభలో పరాసులు తీర వచ్చును. చేరకపోవచ్చును. అది వారివైపున. అసలు ఇందులో పరాసులు చూపుదు. వారికి ఎక్కువదబ్బు రాకలసియున్నది. అట్టితరీకి వారే రాకున్న యునైటెడ్ స్టేట్సువారునూడ తొలగ కలసివచ్చును. అప్పుడు ఏమియు పని జరుగకలదు. కష్టపరము అగిపో లసి వచ్చును.

ప్రభుత్వము తెలియజేయు భిన్నాభిప్రాయముతో నున్నను అట్టిసభకు అంగీకరించకు. ఈసభ నుముఖరి గాంచకలదు.

పరాసులకు అమెరికను హెచ్చరిక

న్యూయార్కు, నవంబరు 7:—యధ్యక్షులకు ముందు జర్మనులు ఎటులు వెడలవలెను (ప్రకటించి) నేడు పరాసులగుడ మూలదృష్టికే ప్రకటించుచున్నారని పోయింకేరగారిని నెట్టు నభ్యుధుని పోర్చుగారు తీరముగ అడేసింపిరి.

జర్మనీలో నైనికపరిశీలనము

ప్యారిస్ నవంబరు 7:—కరమానము 80 తేదీన జర్మనీకి క్రాత్త ఇంగ్లీషు లేఖను బంపి అంతర్నిత్రమండలి నైనికపరిశీలన మును జర్మనీలో ప్రత్యేకవెట్టులు నిర్వయించుకొనిరి. నేడు ఆలేఖను బంపి అటులచేసితిరలెననిరి. ఈ ఆధికారులు నైనిక దుస్తులతోనే వ్యవహారములను నిర్వహించెదరు. బహిరంగ నూడ ఈ ఉత్తరపు వర్తించును. మిత్రమండలి కోర్కెలను జర్మనులు నెరవేర్చువో మిత్రమండలి నిర్బంధవర్తకు. ప్రత్యేక వెట్టెడకు.

భారతదేశ సంస్థానాధీశ్వరులు

ఝార్ఖండునుపరాస గారు చాలవరకు అలోగ్యమును గావించి, దీకంటకు ప్రారంభములో ఇండియాకు బయలుదేరెదరు. ముగ్గురు వారి సాహెబుగారు 22-వ తేదీన బయలుదేరెదరు. ఝార్ఖండు గయ్యుకుగారు నేడు బయలుదేరెదరు.

నైనిక పరిశీలనము

బహిరంగ బహిరంగ

లెన్స నైనిక భర్తమువారు ఒప్పుకొనగూడదనుట అందక, నవంబరు 7:—రాత్రి 9/55. జర్మను నైనిక ఏర్పాటులను మిత్రమండలి పరిశీలన గావించవలెనని జర్మనీకి లేఖనుపంపిచున్నారని విని బహిరంగవారు తీరముగ తమయన మృతిని జూపిరి. బహిరంగవో మిత్రమండలి అధికారులు బహిరంగముల వాగ్దేవులను, కర్మాగారములను పరిశీలించిరని వారి ప్రాణములకు తాము ఉత్తరవాదులను గావాల మనయిచ్చారు. లెన్స ప్రభుత్వము వారి రెంతమాత్రము నైనికపరిశీలనమున కంగీకరించరాదని హెచ్చరించుచున్నారని మూర్ఖునిండి ప్రెస్సు పత్రికా విలేజు తెలుపుచున్నాడు. ఇప్పుడు బహిరంగలో 10, 15 కర్మాగారములందు మరణిరంగులను కేళ్ళులను తయారు చేయుటకు అన్ని ఏర్పాటులు చేయబడినవి. హిట్లరు వర్తము వారు అందరకును అయుధములను పండిల్చుచున్నాడు. మిత్రమండలి నైనికవర్తము నకు చేయకలసి పని ఎంతయో గలదు.

ప్రభుత్వమువారి ఏర్పాటులు

లెన్స నవం 8:—ఉదయమువారు బహిరంగముల వెడలింపు కార్యరూపమును వాక్కుబండగ నేటిపొయినది. రిశిస్వా రునైన్యము సంగతులను మరంగిడ కంపలవినది. కమ్యూనిస్టులను రూపుమాపుటకు వాతీయవాదులు భూమిగొట్టులున్నది. ఎటు లీ ఆర్థికందగ్గోకమును, హెచ్చుధరలను కరణించుట యని ప్రభుత్వమువారు కోట్లుకొనుచున్నాడు. వారి కేమి యు తోచుటలేదు. మంచవార ఎకమిలివిక నిష్పత్తును ప్రత్యేక వెట్టి. విదేశీ ప్రభుత్వములకే ప్రయోజనము విధించుట ప్రారంభించిరి. నవంబరు 15 తేదీకి మార్కు అధ్యక్షులకును, క్రాత్తవాదకు అమెరికానికవచ్చును.

జర్మనీ కల్లోలము

నమిసింపనున్న వివర్ధక
రైనుస్త్రీల మొలు.

అందక, నవంబరు 7:—రాత్రి 8:35 కంటకు. ప్రెస్సు పత్రికా విలేజు వోల్సునుండి ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు. రైను స్త్రీలు (బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యము దున్న స్త్రీలకు మనసు కలగు యెటు మొలుట్టుచున్నాడు. ఈ అంతర్విద్యుద్విధులతో వోల్సు నుడని 69 స్త్రీలు సంతకము చేసి చరచాడవలెనని. ఈ : ఇట్టి సామ్రాజ్యసభవారికొనూడ పోవుచున్నది. ఇక ముకు చేయున చేదియు తోచక మిమ్ములను నేనుకొనుచున్నారము. యాద ఆక్రమణచే పరిశ్రమలు అందుగలవని. మారుర్వర్ధికి తోడు ఆయుధములై మమ్ములను నిరాయుధులను చేసి అనవాయములై యున్న మృకలలను రికల్గినింపి అనుకేర మమ్ములను విచ్ఛిలవిడిగ నెవరేటియు. మరి చెప్తుకొనుచు వోచు కొనుచున్నాడు. కితావాల మానస్సులంబకుచ్చుచి మాకు వాగ్ద లేదు. మా కేమి. సహాయమును మేము చేసికొనకలగుచున్నారము. మేము విశేషమైనట్లు చేయులో బహిరంగము. అకటివాధ కోర్కెలే మిమ్మును కరణుకొచ్చుచున్నారము. నిజమునెదరో చాలయించెదో మీరేభారము. మీసాహమలూస. ఏమిచేయవలసి : ది తెల్పుటకు మారముగాదు. మేము నూచింపకలము. ఏరైన చేయదలంపిరని మాప్రాణములు సరిఅనక భూర్వమే చేయుడు. 'లావిష్కరియు లేదు..... ప్రాణములతో కాత్తల దచ్చె' నను రీతి నున్నారము. మీరేతప్ప దిక్కెదగము. దీనులనుకాకరే డింపక." రైనుప్రదేశము, జర్మనీ యూరపు బ్రిటిష్ వాటు (బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యము అల్లకల్లోలముతో మునిగి అసంఖ్యాకముగ మాప్రాణములను విడుదల భూర్వమే మీరు కేటము సహాయము చేయ చేయుచున్నారము.

నెవరేటిస్టులను

ప్రవాసమున కంపుట

కాన్, నవంబరు 7:—ఎయిక్సులాభావముతో ఇటీ కల లెన్సమును చేసిన వర్తకులట్టి 2000 నెవరేటిస్టులను పరా నులు వోల్కెగ్గర బట్టుకొని ప్రవాసమున కంపిరి. బ్రిటిష్ ప్రత్యేకమునకు పోత్రి నోడ్లయందు కలూముల సంఖ్య హెచ్చు చేయబడినది. ప్రభుత్వమున ఇద్దరు నెవరేటిస్టులు ఎయిక్సులాభా వములో ప్రవేశించుటకు ప్రయత్నించిరి. కాని నేడు వారు అరెస్టు చేయబడిరి.

ఇండియనుల ప్రభుత్వము

దోమినియనులకు ఎక్కువసౌకర్యములు

అందక, నవంబరు 7:—సామ్రాజ్యపత్రిక సభవారు మరల ఇండియనుల ప్రభుత్వము గూర్చి సర్పించిరి తమకు ఎక్కువ సౌకర్యమును కలగ జేసింపింపట దోమినియనులరెడ్డు అంద . ను (బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారి కోర్కెలకు జూపిరి. బ్రిటిష్ ప్రభు త్వమువారు విశేషములను వర్తించునై క్రాత్తపక్షము విధించడ రనియు, దోమినియను సమక్షము స్వేచ్ఛనే కన్ను లేకు. డ ప్రతే కింనుట కంగీకరించెద రనియు యాదరు తెలుపుచున్నాడు. ఈ క్రాత్తపక్షము తీయర ఇటు అందును —'అపిల్' పండ్లవిక 26 వార్షికులు కెయిటు యెరువుకు రి పిల్లింగులు. మరలతలమిక గ్యాలకు 1-1 అరువెన్నులు. తేనెవిక వారి (డెడ్వెయి బంధువుకు 10 పిల్లింగుల అరువెన్నులు విధించ బడును.

మరిగొన్ని సారాయలవిక దోమినియనులకు లాభకర ముగ కన్నులను (బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు విధించెదరట. 1917 సంవత్సరములో సామ్రాజ్యమునంద్ద సభయందు ఇండియనుల ప్రభు త్వవిక జేయబడిన తీర్మానమును మరల ఏ.గ్రీసముగ భాష చేరవరి.

అధికార ప్రతినిధులు చాలముఖ్యుని ఏ.గ్రీసముగ తీర్మానించిరి.

సామ్రాజ్యములో కయాలైన సరకుల కే ముందు కంట్రాక్టు నియంతరి సరిరి. ఈకంట్రాక్టును నెరవేర్చు టకునూడ సామ్రాజ్యములోనే రియారకు వర్తమలను వాడవలె సరిరి. సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారి అరలంబినిమిత్రము (పక్షము ప్రయాణము చేయుటకు బర్మి గారి నొకాదిమానమును గూర్చి జేయు యభిప్రాయ సూచి తెలియజేయవలె సరిరి.

మెల్బోరన్ పోలీసు సమ్మె

అధికారుల కట్టుదిట్టములు

మెల్బోరన్ నవం 7:—పోలీసు సమ్మెగట్టుటచే ఒకా శరీర అల్లరులన్నిటిని అతంబిరిము పోలీసు : మిమనరు తెలుపు చున్నాడు.

(కమిటు భంగము లేకుండజేయుటకు, చేకములో సుక మరసికీకులకు భయములేకుండుటకు (ఇట్టికస్టేఫీ బిల్లు వొక దానిని పార్లమెంటు వారికి కమర్సింక బడెను. సారాయని మిరముగ విక్రయింపవలెననియు, ఏమిలోసభలను జేయుటనుసూచియు, కొన్ని నిబంధన లిందు జేయబడినవి. వీటిని జరచాటరదు. యూనియను విధిని ఇంత మొత్తముకంటె ఎక్కువ నియంత్రణరాదరియు ఈ నిబంధనల నుల్లంఘించినవారికి కేసు విధి: పంతునియు తెలియజేసిరి.

విక్టోరియాకానసభ వారి చట్టమును రెండవసారి ఆమో దించిరి. కార్మికసభ్యులు మాత్రము కమిటీలో ఆడేసింపింపవలె నున్నారు ఈసమ్మెలకు గల్గినవ్యవహారు మేము ఉత్తరవా దులము గావాల మని భీమాకంజెనవారు తెలియజేసిరి.

ముప్పై యుద్ధము

ఇంగ్లీషు మరల చనిపోవుట

అందక, నవం 8:—దెన్నార్కు చేకమును జూతుటకు పోయిన అంగ్లేయు దోడు మెదకు కమిలిపోయి చనిపోయెను. ముప్పైయధులలో ప్రత్యేక ఇరిని (1 ముట్టచే ఈ దురదృష్ట కలసిం చెను. (ప్రేమ్మిరక)

భూరివిరాళము

జనవరి ఒకటవ తేదీ ముందుగ అందను నై ద్యాలయము నకు ఎకమ సహాయముచేసినను దానికి రెండంతలగ 8000 పా నులకుట ఇచ్చెదనని ఒక నెరవాక గుప్తవాసుచేయవలెనని నమ్మునట్లు ప్రభుత్వ ప్రకటించెను. (ప్రేమ్మిరక)

బ్రిటిష్ ఇండియా సంఘము

వారు పార్లమెంటు కేడుడగ కార్యక్రముగ కార్యా లమును చేర్చుకొనిరి. భారతదేశ వ్యవహారములను గూర్చి నెట్టు ఒకసారి ఉపక్యాముల నిర్వహించెదరు. మొదటియధ్యక్షులము నిర్వహించెదరు కే క్లౌడ్ గారి సీటుగా నిర్వహి.

మెనప్ప కాథా చిందు కో, 160, చైనాబాద రోడ్డు, మదరాసు.

అఖిలభారత ఖద్దరు ప్రదర్శనము

38 వ

అఖిలభారత దేశీయ మహాజన సభ

కొత్తూరు దేశీయ మహాజన సభకు మహాజన సభ కోసము అఖిలభారత ఖద్దరు ప్రదర్శనము జరిపబడును. ప్రదర్శనము 3 ప్రధానశాఖలుగా నుండును. (1) ప్రదర్శన శాల. (2) ప్రశామికశాల. (3) విక్రయశాల. ప్రదర్శనములలో ప్రతిరోజు కడికి చేతికగ్గములను కడిగి నూలు, పట్టు, ఉన్ని కట్టములు ముఖ్యమై వికాసము నొందును.

ప్రతిరోజు కడుగునూలుతో చేతికగ్గములను కడిగి వికాసమును బట్టి యుండవలెను. ధోతులు, చీరలు, చొక్కాతానులు, ఛద్దర్లు, కోటుతానులు, తెంజులు, దుప్పట్లు, లేబిలుగుడ్డలు, బుకానూలు, నవారు, కేపు మొదలైనవి.

ప్రతి వయసుచేయుట, ప్రతి బట్టుకు, కుండలములు, పీకులు, పీచులు చేయుట, నూలు వదులుట, నేత నేయుట, మున్ను పనులు వివిధ రాష్ట్రములలోని నిపుణులే దర్శింపజేయును. అన్ని విధముల ప్రతియు, ప్రతిరంగు, నూలుకూడ దర్శింపబడును.

నిపుణులచే అన్ని రంగుల ఉద్దములు, ఉద్దులు, రంగులు చేయుటయు (వర్ణి) పనులు అన్ని రంగుల రట్నములు, ప్రతి రంగుల చేతికగ్గములు, దూది యేత పనులు, ప్రతి పట్టు రట్నములు, ఉన్నిగుడ్డ ప్రదర్శనపడును.

నూలు విడుదలు, నేసేయుట, రంగులు చేయుటలోను ప్రతి రంగులములను ప్రదర్శించుటలోని తగిన యేర్పాట్లు కొరకు ప్రదర్శన సభ కార్యదర్శిగారికి వ్రాసి తెలిసి పంపించుట.

పట్టు: పట్టుకట్టకు కోకునలను పెంచుట మొదలు, బట్ట తయారీ వంటకు జరిగినవిధాన మంతయు, నిపుణులచే ప్రదర్శించబడును. ఊధము లై, ధోతులు, చీరలు, చొక్కాతానులు, పట్టుముతానులు, ఛద్దర్లు మున్నుపనులను నిర్మింపజేయుటకు కడికి చేతి కగ్గములను కడిగి నేసిన పట్టుకట్టములు ప్రదర్శించబడును.

ఉన్ని: ఉన్ని కుడపరచుట, నేయుట, తివాసులు కంబళ్ళు నేయుట, ముతానులు, చేతికగ్గములను కడిగి నేయుట వంటివి యీ ప్రదర్శనమునందు ప్రదర్శించబడును.

భారతదేశములో తయారయిన అన్ని రంగుల రంగుల నూలులు ప్రదర్శనమునందు ప్రదర్శించబడును.

ప్రదర్శనముయొక్క నిబంధనలు

- 1 నిపుణులుగా నూలు వదులుటకును, నేత నేయుటకును రంగులు చేయుటకును, వండియెత్తుటకును, పువ్వులును, యొగ్గతా ప్రకరణములు కవిటీవారి సంగ్రహము.
- 2 కవిటీవారిచే నిశ్చయ పడునట్టి ఖాతముగ నుండును.
- 3 ప్రదర్శించబడు అన్ని రంగుల ఖద్దరువస్త్రములు, కడుగు నూలుతో చేతి కగ్గములను కడిగి నేసినవిగా గారంటి చేయుట దరహా.
- 4 అఖిలభారత స్థాయింపు సభవారిచే గాని, రాష్ట్రీయ సంఘమున రిచే గాని ఖద్దరు పాత్రులను వారిచే గాని ఆంగిక రింపబడిన నిపుణులను మాత్రము కేవలము 15 క్రామిక నిపుణులను ప్రదర్శించుట కవిటీవారి యేర్పాటు చేయబడును.
- 5 ప్రదర్శనమునకు వస్తువులను పంపువారు నదరు వస్తువులకు రాకపోకలందు తామే భరింపవలయును. మంచి కార్యనిర్వహణను మాత్రమే ప్రదర్శనమునకు పంపింపి యెడల వస్తువుల రాకపోకలకు ఖర్చులను భరింపలేరు బీదలవిషయములో దరఖాస్తులను పంపినయెడల కవిటీవారు అన్ని విధముల తోడ్పడుదురు.
- 6 ఖద్దరు బట్టలను, ఉద్దములను, సామగ్రిలను అమ్ముటకు విక్రయశాలలు ప్రదర్శనశాలయందు యేర్పరచబడి కవిటీవారు నిర్ణయించిన వరకు ప్రకారము నమ్మకమైన మనస్సులకు మాత్రమే ఉద్దములను, విక్రయశాల కొరకు దరఖాస్తుదారులు నవంబరు 25 తేదీ తొలుత కార్యదర్శిగారి దరఖాస్తుపాపముల పూర్తి చేసి పంపవలయును. దరఖాస్తుపాపములు ప్రదర్శనశాలకు కార్యదర్శిగారి, రాష్ట్రీయ సంఘ కార్యదర్శులచేతను పంపింపబడును.
- 7 విక్రయ శాలలో దుకాణములను పద్దో నడుపు

కావ్యనిధి శ్రీ చెలికాని లచ్చారావుగారి ఆకాలమరణము.

అక్కటా! ఏమని వ్రాయుదును? నిన్న మొన్న నే గదా ఎన్ని కగ్గను నుతుని బొట్టబట్టుకొంటిని. మరపునకు రాని దుఃఖముతో హా! లక్ష్మణా, హా! లక్ష్మణా యని విలపించుచునే యుంటిని. విచారాతీతమున చైతన్యముడిగి పడియున్న భాషామతల్లిని, ఏమమ్మా! నీకొక్కడేనా నుతుడు? వానితో బాటు నీవును చచ్చిపోవుట తగునా? ఉన్న వారలగతి యేమి కావలయును? వారల కక్తియున్నంతవరకు కలియో, గంజయో కాచి పోయెదమని యూరడెంప బ్రవర్తించుచుండ, “గోరు చుట్టుపై రోకటిపోటా?” అహ! కాలమహిమ! పుత్రికలలో నింకను సకేవలములతో విలపించుచునే యున్నాను. సామభూతిని గవరచుచు అత్యుత్తమ శాంతిని గల్గింప పరమేశ్వరీ యని ప్రార్థించుచునే యున్నాను. ఇంతలో మరయొక ఆకాల మరణమా? పిడుగువంటివార్తయో? తలచిన కొలదియ పొంగి వచ్చు దుఃఖమునకు మేర యున్నదా? ఛీ! తలచిన కొలదియ అకాశముయొక్క మాయ తేటపడ బ్రతుకుపై రోత కలిగించును. అహ! కాలవై పరీత్య మేమని చెప్పగలము?

భాషాసేవజేయ బద్ధకంకలులైన కె.వి. లక్ష్మణరాముని నిర్యాణమునకే యేమియు దోచకుండనుండ నింతలో నుగనిదియు భాషాభిమానియు నగు కావ్యనిధి శ్రీ చెలికాని లచ్చారావుగారి ఆకాలమరణమునగురించి వ్రాయ కలమాడునా? పరమేశ్వరా! “నుకృతీగతాయ”వన్న వాక్యము నేల మాఝ. వారల క్రింద నీ కంతమత్సర మేల? లోకాన్నత్యము నీకు కంటకుమా? నీకవ తామెట్లుట కాలవ్యయగుననియో? వెల్లెనై జేవుని నిందింప బని యేమి? మన దురదృష్టమే వారు క్రికేపు లగుటకు గారణము. పాపభూయిష్ట మగు యాప్రపంచమున లచ్చారాయనింటి ధీమణి యుండగూడదని అదిజేపు దాజ్ఞాపించి యుండనోవు. అహ! వారి చరిత్రను వ్రాయ నాకల మెట్లాడును?

కావ్యనిధి శ్రీ చెలికాని లచ్చారావుగారు గోదావరిజిల్లా పీఠికాపురము దిగువ చిత్రాడలో బద్ధనాయకవంశమున జన్మించిరి. మువ్వూరు సోదరులలో వీరు రెండవవారు. పీఠికాపుర స్మృత పాఠశాలయం దాంగ్లమున స్కూలు ఘనమువరకు విద్య నభ్యసించి ఆంధ్రీయనం దానక్తి మొందుగ నుండుటచే నభ్యాసాభ్యాసన సాగియు, అలంకారములను విశిష్టములచే చేసి గోకవలయును.

8. ప్రదర్శనశాలకును, దుకాణదార్లకును, వారి ముఖ్యమకు గదాకారులకును, ప్రదర్శనశాలమునకు టిక్కెట్లు ఇచ్చు బడును.

9 ప్రదర్శన శాలయందు విక్రయించిన వస్తువులను ప్రదర్శనము అభివరకు ప్రదర్శనశాలయందు తీసుకు వెళ్ళరాదు.

10. ప్రదర్శనము వారి వస్తువులను దేశీయ 15 తేదీ తొలుత ఈ ఆఫీసుకు చేర్చియు పంపవలయును.

11. ప్రదర్శన సభమువారు తాము ప్రత్యేకముగా ఎన్నుకొని పిలిపించిన ప్రదర్శనలకును ఖర్చులను భరించెదరు.

12. ఈ కవిటీవారు యెందుచేత నైనను యెక్కడైనను ప్రదర్శనశాలయ ను స్థలమును యేకాగ్రమును చెప్పియే నిరాకరింపటకు గల హక్కును కలిగియున్నారరు.

13. ప్రదర్శనమునకు వస్తువులను తీసికొని వచ్చువారికి బహుళ భోజనములకుల కాంగ్లము కార్యంబు రుసుము ఏర్పాటు చేయబడును.

14. ప్రదర్శనము మాడ గోరువారికి టిక్కెట్లు విక్రయించబడును.

15. విక్రయశాలకు ప్రదర్శనవారమున కంతకు అద్దెరు. 20 రూపాయలది రూపాయలు మాత్రము ఏర్పరుతులదెను అద్దెను అద్యాత్మికముగా జనుకట్టవలయును.

16. ప్రదర్శనమునకు వస్తువులను పంపువారు ఒక రూపాయ ప్రవేశరసుమును పంపవలయును.

17. నూలు కడుగుట, నేత నేయుట, రంగులు చేయుట లోను పోటీ కలిగియు వచ్చువారు ఒక రూపాయ ప్రవేశరసుమును పంపవలయును.

ఇతర వివరములను కోరువారు ప్రదర్శన సంఘ కార్యదర్శిగారికి వ్రాసిన బడెడల గలరు.

కుగ్గిరాల లక్ష్మీదేవరాయ, మొసలికంటి తిరుమల గొప్ప, పులిపాక నరసి గరావు, కార్యదర్శులు. ప్రదర్శన సభము. కాకినాడ 29-10-28

పరిశ్రమను విడిచి పీఠికాపురస్థానముననున్న విద్యత్రు-వివరణ్యులగు శ్రీ జేవులపల్లి తమ్మన్న శాస్త్రిగారివద్ద జరిపి చక్కని పాండిత్య మలవరచుకొనిరి. అప్పటినుండి ఆంధ్రీభాషాభిమానము హెచ్చి సేవజేయ దొడంగిరి. మొదట వీరు శ్రీసీతపద్మరత్నా వలె యను చక్కని గ్రంథ మొందు రచించిరి. అందలి పద్యముల పదలాలిత్యము, అర్థగాంభీర్యము, కవితాశక్తి, సులభశైలి, ప్రశంసనీయము. పిమ్మట కురంగము, మల్లిమొగ్గ, ప్రేమలత మొదలగు గ్రంథములను పఠించిరి. గ్రంథరచనతో యూర కొనక శ్రీరామవిలాస యను పేరిట నొక గ్రంథములను నెల కొల్పి భాషాభివృద్ధి నేయ నందు సురులగువారలచే రచింపజేసి గ్రంథరాజముల నెన్నింటినో బకటించి పిల్లప్పుడును భాషాభివృద్ధి చింతితో తగు మార్గములను వెదకుచుండెదవారు. వీరి కొక పుష్ప దోక పరిచయము లముద్రితగ్రంథము నొకదానిని తెచ్చి చూపుచిరి. కథిలావస్థను జెందిన ఆగ్రంథరాజమును విలకించి వగచి యిట్టి వింకనెన్నియో యూరకుండెన గంగపాలు కావలసినదని అముద్రిత మాతృగ్రంథాలయము నొకదానిని పుస్తకసంపాదన మునకును, స్థాపనమునకును వేలకొలది రూప్యముల వెచ్చించి స్థాపించిరి. అం దముద్రితగ్రంథముల నెన్నింటినో సంపాదించి యుండిరి. ప్రతి వత్సరమునకు గ్రంథాలయ వార్షికోత్సవమున కడు వైభవముతో గొప్ప పండితుల రావించి చక్కని యుపన్యాసముల నిప్పించి భాషావ్యాప్తికి దోడ్పడుచుండెదవారు. కె. వి. లక్ష్మణరాముడును య ద్యక్షతలక్రింద జరిగిన సమావేశమే కడపటి వార్షికోత్సవము. ఆంధ్రీభాషలో వాఙ్మయచరిత్ర లేవందుట గొప్పలోపమని చింతించుచుండెదవారు. ఆ కొంతను దీర్చవలయు నని ఎంత కాలమునుండెయో బ్రవర్తించుచుండెదవారు. శ్రీమంగూరి సుబ్బారావుగారి రాచరిత్రరచనకు పూనికొని సంతసే ప్రోత్సాహము నొసంగి యుత్సాహముతో జేయున్నట్లు పదార్థ నిచ్చిరి. వారి కెంతభాషాభిమానము గలదో యూహింపుడు! వీరి యుపన్యాసరచన కడు సారవంతముగ నుండెడివి. అప్పడప్పుడు బుత్రికలకు బ్రాచీనాంధ్రకవులను గురించి వాయు వ్యాసములే నిదర్శనము. వీరికప్పుడు ఆధునికాంధ్రకవుల చరిత్రమును వ్రాసెనని బకటించిరి. అట్టి మహాత్మాగ్రంథములవైఖరి బూరినయింపకుండ నింతలో మృత్యువాతబడుట ఆంగ్లపు దురదృష్టముగదా? వీర నేకగ్రంథములను పరిశీలించుటచే కల్పనా శక్తికి దోడు కవితాశక్తియు, పదగుంధనకు దోడు రచనాశక్తియు మొందు. వీరు పలుతావుల సహస్రవింపబడి సభాద్యక్షతులను వహించిరి. మహాపురుషులలోనొకరగు వీరి గుణాతిశయముల నెరుంగని ఆంధ్రీయుండరనియే నాతలంపు. గతమాసమున తునిలో జరిగిన ఆంధ్రీసాహిత్య పరిషత్సభలోని యుపన్యాసమే అంతోపన్యాసమై యుండవలయును. వీరికి భాషాభిమానముకంటె హెచ్చుగ దేశభిమానమును నుండెడిది. దేశీయులు దాన్వ్యశృంఖలా బదులుగ నుండుట కెంతయో వగచెదవారు. మహాత్మునిచే నారంభింపబడిన సహాయనిరాకరణోద్యమమున కార్ధారమగు ఖద్దరు పరిశ్రమ కెంతయో పాటుపడిరి. వారు కొన్ని వందల రాష్ట్రములను చేయించి యుచితముగ బంచివెట్టిరి. దూరప్రభులుగల గూడ చెప్పించుకొని వీరి దేశభిమానమున కచ్చెరువందిరి. వారు చిత్రముగా మాపరగర గ్రామములలో బంచివెట్టుకై గొన్ని రాష్ట్రముల మాకొసంగిరి. అందు గొన్ని యింకను మాయంబు గలవు. అక్కటా! జ్ఞాపితచ్చినకొలదిని దుఃఖముద్రమనకు మేరలేకున్నది. వారి గుణగణంబుల నెన్నింటినో వ్రాయదలచితిని. కాని కల మాడకున్నది. అనతికాలములో ఆకాలమరణము బొందుట దేశముయొక్క దౌర్భాగ్యముగాక మరేమి? అనతికాలములో లచ్చారావుగారి జీవితచారిత్రము నాదర్శకముగ దీసికొని పఠించెదరు గాక. శ్రీ లచ్చారావుగారి కుటుంబమునకు మాసామభూతిని దెలుపుచు లచ్చారావుగారి యాత్మకు శాంతి చేకురుగాక యని పరమేశ్వరుని ప్రార్థించుచున్నాడను.

గోరన 7-11-1928 } పి.రాట్ల-సత్యనారాయణకర్త.

నూలుసరుకుల ఎగుమతి

సంరక్షక పద్ధతి అనర్థకమా?

నూలుసరుకులను ఎగుమతిజేయుటకు సంరక్షక పద్ధతి అనర్థకమా అనియు, సాధారణమైన వాల్టర్ డ్లూగ్ స్వేచ్ఛా వ్యాపారము నుండించియు నగు సూతుసరుకుల ఎగుమతి గూటికి 48. చొంగ పిల తిగ్గెనెడల, ప్రాంసులో అటులనే మాగ్నెట్ పిల తిగ్గెనెడల : నియు అమెరికాలో పత్నలు నూటికి 60 చొంగ హెచ్చి నను ఏ. ఎరుగతి హెచ్చెననియు నిజమై చాంబల్లెను గారడిగి.

రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

పెరిగిన వరు ప్త దయ,

అ.కె.కె.ఎం.ఎం.	20 ఏళ్లు	40 100-0-0
అ.కె.కె.ఎం.ఎం.	నివా	నివా

अनुरतान्जी बेस्ट इंडियन पेन बाल्म

అన్ని నోప్పులకు దివ్యాత్మతము
ప్రతిపాపుతో దొరకును.

6, 7, తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు

Printed and Published by K. Nagaswara Rao, the Editor at Andrapatrika Press, P. O. : Thambu Chetty Street MADRAS.